



รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ประเด็นที่ไทยควรผลักดันในการจัดทำวาระการพัฒนา
ของสหประชาชาติภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕

จัดทำโดย นางสาวอรุวดี ศรีภิรมย์
รหัส ๕๐๑๙

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ ๕ ปี ๒๕๕๖
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ



รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง ประเด็นที่ไทยควรผลักดันในการจัดทำวาระการพัฒนาของสหประชาชาติ
ภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕

จัดทำโดย นางสาวอรุณี ศรีภิรมย์
รหัส ๕๐๑๙

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ ๕ ปี ๒๕๕๖
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา



เอกสารรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ อนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารการทูตของกระทรวงการต่างประเทศ

ลงชื่อ

(ดร. จิตริยา ปิ่นทอง)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ

(ศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย ณ เชียงใหม่)
อาจารย์ที่ปรึกษา

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครเดช ไชยเพิ่ม)
อาจารย์ที่ปรึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติ หรือเป็นที่รู้จักกันในชื่อ Millennium Development Goals (MDGs) จะสิ้นสุดลงในปี ๒๕๕๘ หรือ ค.ศ. ๒๐๑๕ และประเทศต่างๆ อยู่ในระหว่างพิจารณาจัดทำวาระการพัฒนาชุดใหม่ ไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับวาระการพัฒนาของสหประชาชาติที่จะกำหนดขึ้น ซึ่งจะเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระหว่างประเทศที่เข้าร่วมกันในระยะ ๑๕-๒๐ ปีข้างหน้าไทยจึงจำเป็นต้องมีส่วนกำหนดทิศทางของบริบทแวดล้อมระหว่างประเทศที่จะมีผลต่อการดำเนินงานภายในประเทศไทย การระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ และการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยในเวทีพหุภาคี นอกจากนี้ ไทยยังเป็นสมาชิกของคณะทำงาน Open Working Group on Sustainable Development Goals ซึ่งเป็นคณะทำงานระดับรัฐบาลกลุ่มเล็ก มีสมาชิกเพียง ๓๐ ที่นั่ง จากประเทศสมาชิกสหประชาชาติทั้งหมด ๑๙๓ ประเทศ จนต้องมีการจับกลุ่มประเทศที่จะครองที่นั่งร่วมกัน คณะทำงานนี้อยู่ระหว่างการเจรจาจัดทำวาระการพัฒนาของสหประชาชาติ

การพิจารณาว่าไทยควรจะมีผลกีดกันประเด็นใดในการจัดทำวาระการพัฒนาของสหประชาชาติภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ เพื่อนำมาเป็นท่าทีไทย จำเป็นต้องพิจารณาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ เป็นพื้นฐาน เพื่อนำประเด็นที่มีความสำคัญต่อไทยในลำดับต้นมาพิจารณา จากนั้น จึงนำประสบการณ์ในการอนุวัติเป้าหมาย MDGs มาประกอบเพื่อเรียนรู้จากความสำเร็จและบทเรียนที่ผ่านมา โดยเฉพาะสิ่งที่ยังทำไม่สำเร็จ หรือประเด็นท้าทายที่เกิดขึ้นมาภายหลังจากกำหนดเป้าหมาย MDGs นอกจากนี้ ยังต้องพิจารณารอบการเจรจาที่กำหนดโดยผลการประชุมรีโอ+๒๐ และข้อเสนอแนะจากคณะผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงของเลขาธิการสหประชาชาติว่าด้วยวาระการพัฒนาภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ อีกด้วย

ผลการศึกษานี้ปรากฏว่า ประเด็นหลักที่ไทยควรผลักดัน ๓ ประเด็นได้แก่

๑. การขจัดความยากจนและเหลื่อมล้ำที่ไทยยังคงไม่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินการภายในประเทศ โดยเฉพาะการขจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่มีผลต่อเสถียรภาพทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม และเป็นประเด็นร่วมที่ประชาคมระหว่างประเทศให้ความสำคัญ โดยประเทศเพื่อนบ้านของไทยยังคงอยู่ในสถานะประเทศพัฒนาน้อยที่สุด หากสามารถลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจได้ ก็จะเป็นผลดีต่อเสถียรภาพทางการเมืองและความเจริญเติบโตของภูมิภาคโดยรวม

๒. การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติซึ่งเป็นสิ่งท้าทายใหม่ที่ MDGs ไม่ได้ครอบคลุมถึง แต่เป็นแนวโน้มใหม่ที่ไทยและประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกจะต้องประสบ ภัยพิบัติที่เพิ่มทั้งความถี่และความรุนแรง มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ดังเช่นมหาอุทกภัยเมื่อปี ๒๕๕๔ การผลักดันประเด็นดังกล่าว จะทำให้ไทยและประเทศในภูมิภาคมีภูมิคุ้มกันและลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนลดภาระในการให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมแก่ประเทศเพื่อนบ้านด้วย

๓. การประกันสุขภาพถ้วนหน้าเป็นประเด็นที่ไทยควรผลักดันให้ประเทศอื่นๆ มีนโยบายเดียวกัน ซึ่งจะช่วยในการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม มีผลต่อการขจัดความยากจน และการพัฒนา

มนุษย์โดยรวม ที่หลายประเทศให้ความสำคัญ โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์และการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน และการสร้างโครงข่ายการคมนาคมที่จะมีการเคลื่อนย้ายของประชากรมากขึ้นกว่าเดิมอย่างมาก อันจะมีผลกระทบต่อการเฝ้าระวัง การลดความเสี่ยงของการแพร่ระบาดของโรคติดต่อจากประเทศที่ไทยมีพรมแดนติดต่อกันซึ่งไม่มีศักยภาพทางสาธารณสุขเท่าเทียมกับไทย ซึ่งคาดการณ์ว่าปัญหาสาธารณสุขชายแดนจะเป็นที่น่ากังวลยิ่ง

ในเชิงนโยบาย ประเด็นทั้งสามข้างต้นควรเป็นท่าทีไทยที่จะใช้ในการเจรจาในเวทีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี และไทยน่าจะกำหนดเป็นประเด็นทางยุทธศาสตร์ที่จะใช้หยิบยกในทุกๆ ระดับทั้งระดับโลก ระดับภูมิภาคและระดับอนุภูมิภาค รวมทั้งในการกำหนดแนวทางการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การดำเนินนโยบายต่างประเทศเป็นไปอย่างมีบูรณาการและมีผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนในการตอบสนองต่อนโยบายการพัฒนาของไทยด้วย

ในเชิงการดำเนินการ กระทรวงการต่างประเทศควรหารือกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการการดำเนินงานภายในประเทศกับการแสดงบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ รวมทั้งการบูรณาการแผนการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ กระทรวงการต่างประเทศควรหาแนวร่วมจากประเทศต่างๆ องค์กรระหว่างประเทศและหน่วยงานสหประชาชาติ เพื่อสนับสนุนในการผลักดันท่าทีไทยในเวทีต่างๆ อย่างเหมาะสม และควรเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคมอีกด้วย

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลเรื่องประเด็นที่ไทยควรผลักดันในการจัดทำวาระการพัฒนาของสหประชาชาติภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ ฉบับนี้ เป็นผลสืบเนื่องจากการที่ผู้เขียนติดตามประเด็นเรื่องการพัฒนาที่ยั่งยืนในระหว่างประจำการที่คณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก โดยเฉพาะได้เข้าร่วมในการเจรจาจัดทำเอกสารผลการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ ริโอ+๒๐ ที่นครรีโอเดจาเนโร สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล เมื่อเดือนมิถุนายนปี ๒๕๕๕ ซึ่งเป็นการประชุมด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับผู้นำที่สำคัญที่สุด และผลการประชุมดังกล่าวได้วางแนวทางการจัดทำวาระการพัฒนาของสหประชาชาติ เพื่อจะได้พัฒนาออกมาเป็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่จะนำมาใช้ภายหลังจากที่เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษหรือ MDGs จะสิ้นสุดลงในปี ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) อันเป็นประเด็นหนึ่งที่ได้รับคามสนใจอย่างกว้างขวางในประชาคมระหว่างประเทศในขณะนี้

ผู้เขียนได้ทำการศึกษาในขณะนี้ขณะที่กระทรวงการต่างประเทศได้มีข้อริเริ่มที่จะจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกเพื่อหารือกันในเรื่องการบรรลุเป้าหมาย MDGs และการจัดทำวาระการพัฒนาภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ ที่กรุงเทพฯ ซึ่งประเทศไทยควรจะต้องเตรียมท่าทีที่จะผลักดันในกรอบดังกล่าว ผลการศึกษาที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการเตรียมท่าทีไทยในการเจรจาครั้งนี้ และในการเจรจาต่างๆ ที่จะมีขึ้นในกระบวนการระดับโลกที่นครนิวยอร์ก ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างสภาพและแสดงบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ

ผู้เขียนขอขอบคุณสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการที่ได้จัดหลักสูตรการฝึกอบรมนักบริหารการทูต รุ่นที่ ๕ ได้อย่างดีเยี่ยม และขอขอบคุณคุณณาจารย์ที่ปรึกษา ประกอบด้วย ท่านเอกอัครราชทูต ดร. จิตริยา ปิ่นทอง ศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย ณ เชียงใหม่ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัครเดช ไชยเพิ่ม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาครั้งนี้จนเป็นผลสำเร็จด้วยดี และขอขอบคุณสมาชิกกองกิจการเพื่อการพัฒนา เพื่อนๆ พี่ๆ ร่วมรุ่นที่ได้กรุณาสนับสนุนข้อมูลในรายงานของท่านอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาครั้งนี้

อุรวดี ศรีภิรมย์
สิงหาคม ๒๕๕๖

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญ	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา	๔
๑.๓ ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา	๕
๑.๔ ประโยชน์ของการศึกษา	๕
บทที่ ๒ แนวคิด วรรณกรรมและกรอบการศึกษา	๗
๒.๑ แนวคิด	๗
๒.๒ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๓ สรุปกรอบแนวคิด	๑๔
บทที่ ๓ ผลการศึกษา	๑๕
๓.๑ การขจัดความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม	๑๕
๓.๒ การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติทางธรรมชาติและปัญหาหมอกควัน	๑๘
๓.๓ การส่งเสริมการเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึง	๒๐
บทที่ ๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๒๓
๔.๑ สรุปผลการศึกษา	๒๓
๔.๒ ข้อเสนอแนะ	๒๓
บรรณานุกรม	๒๕
ภาคผนวก	๒๗
ก คณะผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงของเลขาธิการสหประชาชาติว่าด้วยวาระการ พัฒนาภายหลัง ค.ศ.๒๐๑๕	๒๘
ข คณะทำงาน Open Working Group of the General Assembly on Sustainable Development Goals	๓๕
ประวัติผู้เขียน	๓๘

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญ

๑.๑.๑ วาระการพัฒนาของสหประชาชาติในปัจจุบัน : เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals)

เมื่อวันที่ ๖-๘ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๓ ผู้นำประเทศต่างๆ จำนวน ๑๘๙ ประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้เข้าร่วมการประชุมสุดยอดแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติที่นครนิวยอร์ก และได้รับรองปฏิญญาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Declaration) ซึ่งกำหนดวาระการพัฒนาให้ประเทศต่างๆ ดำเนินการร่วมกันในโอกาสที่เริ่มต้นสหัสวรรษใหม่ เพื่อให้หลุดพ้นจากสภาวะความยากจน ส่งเสริมความเป็นธรรมในสังคม และแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้านการพัฒนาที่มีผลกระทบต่อความ เป็นอยู่และศักดิ์ศรีของมนุษย์ทุกคน

ในการประชุมครั้งนั้น ผู้นำได้เห็นชอบร่วมกันที่จะใช้เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals หรือ MDGs) ที่เสนอโดยนายโคฟี อันนัน เลขาธิการสหประชาชาติในขณะนั้น เป้าหมาย MDGs ประกอบด้วยเป้าหมายหลัก ๘ ประการที่กำหนดกรอบระยะดำเนินการเสร็จสิ้นภายในปี ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) อีกทั้งมีการกำหนดเป้าหมายย่อยและตัวชี้วัดไว้ด้วย เป้าหมายหลัก MDGs ๘ ประการ ประกอบด้วย

เป้าหมายหลักที่ ๑ ขจัดความยากจนและความหิวโหย

เป้าหมายหลักที่ ๒ ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา

เป้าหมายหลักที่ ๓ ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและส่งเสริมบทบาทสตรี

เป้าหมายหลักที่ ๔ ลดอัตราการตายของเด็ก

เป้าหมายหลักที่ ๕ พัฒนาสุขภาพของสตรีมีครรภ์

เป้าหมายหลักที่ ๖ ต่อสู้โรคเอดส์ มาลาเรีย และโรคสำคัญอื่นๆ

เป้าหมายหลักที่ ๗ รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าหมายหลักที่ ๘ ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในประชาคมโลก

หลังจากที่ประเทศต่างๆ รับรองเป้าหมาย MDGs แล้ว รัฐบาลประเทศต่างๆ สหประชาชาติ องค์กรระหว่างประเทศ และภาคประชาสังคมต่างยึดเป้าหมาย MDGs เป็นเป้าหมายในการดำเนินการด้านการพัฒนาในทุกๆระดับ ทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับประเทศ ความร่วมมือด้านการพัฒนาในระดับภูมิภาค และความร่วมมือในกรอบสหประชาชาติเพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย MDGs ภายใน ค.ศ. ๒๐๑๕ เรื่อยมาจนปัจจุบัน

ประเทศไทยได้ร่วมรับรองปฏิญญาแห่งสหัสวรรษและได้รับรองเป้าหมาย MDGs แล้วนำมาดำเนินการภายในประเทศของทุกภาคส่วนโดยบูรณาการเข้าไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมาย MDGs ส่วนใหญ่ได้ตั้งแต่นั้น

๒๕๔๗ ก่อนครบกำหนดเวลาในปี ๒๕๕๘ ยิ่งไปกว่านั้น ไทยยังได้รับการยอมรับจากสหประชาชาติ จากความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นประเทศที่มีรายได้ขนาดกลางที่มีประสบการณ์ยาวนานในการพัฒนามนุษย์ ตลอดจนได้แสดงบทบาทอย่างสร้างสรรค์ในฐานะหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาที่มีบทบาทให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ อันเป็นเป้าหมายประการที่ ๘ ของ MDGs

๑.๑.๒ การกำหนดวาระการพัฒนาของสหประชาชาติภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕

หลังจากการรับรองปฏิญญาแห่งสหประชาชาติและเป้าหมาย MDGs ผ่านมาแล้ว ๑๒ ปี แม้ประเทศต่างๆ จะพยายามดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย MDGs แต่ประเทศส่วนใหญ่ก็ยังไม่อาจบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ ประเทศส่วนใหญ่ต่างพยายามเร่งรัดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่ยั่งยืน ขณะเดียวกันประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาต้องเผชิญกับสิ่งท้าทายและอุปสรรคในการพัฒนาทั้งที่มีอยู่เดิมและที่เกิดขึ้นมาภายหลัง โดยเฉพาะจากโลกาภิวัตน์ อาทิ การเพิ่มจำนวนประชากรโลก การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โรคติดต่ออุบัติใหม่ วิกฤตเศรษฐกิจและการเงินโลก วิกฤตอาหารและพลังงาน และการเพิ่มความถี่และความรุนแรงของภัยพิบัติทั่วโลก รัฐบาลประเทศต่างๆ สหประชาชาติ และประชาคมระหว่างประเทศจึงหันมาทบทวนแนวทางในการพัฒนาเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์เพื่อให้บรรลุถึงการพัฒนาที่ยั่งยืน

เมื่อปี ๒๕๕๕ ในโอกาสครบรอบ ๒๐ ปีของการประชุมสุดยอดในเรื่องสิ่งแวดล้อม ครั้งแรกหรือ United Nations Conference on Environment and Development (ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนาม The Earth Summit เมื่อปี ๒๕๓๕ หรือ ค.ศ. ๑๙๙๒ ที่นครริโอเดจาเนโร สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล) นับเป็นจุดเปลี่ยนจากการมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจมาเป็นการคำนึงถึงการรักษาสีเขียวของโลกไปพร้อมกันด้วย สหประชาชาติได้จัดการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations Conference on Sustainable Development หรือ Rio+๒๐) ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ ที่นครริโอเดจาเนโร สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล โดยเป็นความพยายามครั้งสำคัญที่ผู้นำและผู้แทนระดับสูงจากประเทศต่างๆ ๑๙๑ ประเทศ ท้าหรือเกี่ยวกับความก้าวหน้าของการดำเนินการไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและพิจารณาอุปสรรคที่เกิดขึ้น โดยหวังที่จะปรับกระบวนทัศน์ในการพัฒนาให้เป็นไปอย่างยั่งยืน มีความสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม สำหรับประเทศไทย ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี เสด็จเข้าร่วมการประชุมดังกล่าวในฐานะผู้แทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและองค์หัวหน้าคณะผู้แทนไทย

ผู้นำประเทศต่างๆ ที่เข้าร่วมการประชุม Rio+๒๐ ได้รับรองเอกสารผลการประชุมดังกล่าวชื่อ The Future We Want โดยย้ำเจตนารมณ์ทางการเมืองที่จะดำเนินการให้บรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน และพิจารณาประเด็นที่เป็นอุปสรรคหรือสิ่งท้าทายใหม่ต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งประเด็นต่างๆ ที่ควรจะได้รับ การรวบรวมในกรอบแนวคิดในการพัฒนาภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ (post-๒๐๑๕ UN development agenda) ตลอดจนได้กำหนดกระบวนการจัดทำเป้าหมายในการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development goals-SDGs) เพื่อผลักดันวาระการพัฒนาของสหประชาชาติภายหลังจากที่ MDGs จะสิ้นสุดลงใน ค.ศ. ๒๐๑๕ ซึ่งเหลือเวลาอีกเพียง ๒ ปี นับจากปีปัจจุบัน

กระบวนการเพื่อกำหนดเป้าหมายการพัฒนาของสหประชาชาติประกอบด้วย ๓ กระบวนการหลัก ได้แก่

๑) กระบวนการของเลขาธิการสหประชาชาติ โดยการจัดทำรายงานของคณะผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงว่าด้วยวาระการพัฒนาภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ (High Level Panel of Eminent Persons on the Post-๒๐๑๕ Development Agenda) ที่ได้รับการแต่งตั้งโดยนายบัน คีมุน เลขาธิการสหประชาชาติ ประกอบด้วยสมาชิก ๒๗ คน มี นาย Susilo Bambang Yudhoyono ประธานาธิบดีอินโดนีเซีย นาง Ellen Johnson Sirleaf ประธานาธิบดีไลบีเรีย และนาย David Cameron นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักรเป็นประธานร่วม และเพิ่งจะเสนอรายงานต่อเลขาธิการสหประชาชาติเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖

๒) กระบวนการเจรจาระหว่างรัฐบาล จัดตั้งขึ้นตามผลการประชุม Rio+๒๐ วรรคที่ ๒๔๘ โดยข้อตัดสินใจของประธานสมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ ๖๗ เมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๖ จัดตั้งคณะทำงาน Open Working Group (OWG) on Sustainable Development Goals^๑ ประกอบด้วยประเทศสมาชิก ๓๐ ที่นั่ง ทั้งนี้ กลุ่มเอเชียและแปซิฟิกได้รับโควต้า ๗ ที่นั่งสำหรับสมาชิกของกลุ่มซึ่งมี ๒๑ ประเทศ จึงตกลงแบ่งออกเป็น ๗ กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีสมาชิก ๓ ประเทศ ใช้ระบบหมุนเวียน (rotation) โดยประเทศสมาชิกในแต่ละกลุ่มจะผลัดกันเป็นผู้แทนใน OWG โดยไทยได้อยู่กลุ่มเดียวกับภูฏานและเวียดนาม และคณะทำงานนี้ได้เริ่มการเจรจาเพื่อจัดทำข้อเสนอเป้าหมาย Sustainable Development Goals ต่อที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยที่ ๖๘ ภายในปี ๒๕๕๗

๓) การจัดตั้ง Global Thematic Working Groups โดยสหประชาชาติเพื่อติดตามและขยายผลการประชุม Rio+๒๐ โดยแบ่งคณะทำงานเพื่อศึกษา ๑๑ หัวข้อ ได้แก่ (๑) Inequalities (๒) Health (๓) Education (๔) Growth and Employment (๕) Environmental Sustainability (๖) Governance (๗) Conflict and Fragility (๘) Population Dynamics (๙) Food and Nutrition Security (๑๐) Energy และ (๑๑) Water แต่ละคณะทำงานมีประเทศสมาชิกและหน่วยงานสหประชาชาติที่เกี่ยวข้องเป็นผู้สนับสนุนหลักในแต่ละหัวข้อ โดยเสร็จสิ้นการดำเนินการเมื่อเดือนมีนาคม ๒๕๕๖ และได้รวบรวมข้อเสนอแนะเสนอต่อเลขาธิการสหประชาชาติ

๑.๑.๓ ความสำคัญของการกำหนดวาระการพัฒนาของสหประชาชาติภายหลัง ค.ศ.

๒๐๑๕

สหประชาชาติและประชาคมระหว่างประเทศให้ความสำคัญเป็นอย่างมากกับการกำหนดวาระการพัฒนาของสหประชาชาติภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ เนื่องจากวาระการพัฒนาชุดใหม่นี้จะเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระหว่างประเทศที่สำคัญที่สุดต่อไปอย่างน้อยในอีก ๑๕ ปีข้างหน้า ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการกำหนดบริบทการพัฒนาและการระดมทรัพยากรทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศมาเพื่อรองรับวาระการพัฒนาดังกล่าว รวมทั้งนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานของประเทศสมาชิก หน่วยงานภายใต้สหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษ และหน่วยงานด้านการพัฒนา

^๑ เอกสาร A/67/L.48/Rev1, 15 January 2013, draft decision submitted by the President of the General Assembly, Open Working Group of the General Assembly on Sustainable Development Goals

ระหว่างประเทศ ตลอดจนหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาต่างๆ อีกทั้งการดำเนินงานของภาคประชาสังคมเพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาของสหประชาชาติด้วย

หลังจากการจัดทำกรอบวาระการพัฒนาภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ แล้ว ประเทศต่างๆ จะร่วมกันกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือ Sustainable Development Goals หรือ SDGs ที่จะเกิดขึ้นมาแทนที่ MDGs ซึ่งประเทศต่างๆ มุ่งที่จะผลักดันประเด็นที่ตนเห็นว่าควรจะได้รับ ความสำคัญลำดับต้นให้อยู่ในวาระการพัฒนาภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ ทั้งนี้ มีหลายประเทศที่ยังไม่ สามารถบรรลุเป้าหมาย MDGs ได้ จึงยังคงมีความกังวลกับความต่อเนื่องของการพัฒนาที่ตั้งอยู่บน พื้นฐานของ MDGs หลายประเทศเรียนรู้จากบทเรียนของการดำเนินงานตาม MDGs อีกทั้งเผชิญกับ ข้อจำกัดและสิ่งท้าทายที่เกิดขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในโลก บางประเทศกำลังพัฒนามี ความกังวลว่าวาระการพัฒนาใหม่ ตลอดจนเป้าหมาย SDGs ที่จะเกิดขึ้นอาจเป็นภาระที่ไม่สามารถ ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้ หรือรัฐบาลของตนอาจถูกจำกัดทางนโยบายการพัฒนา เนื่องจาก จะต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับสหประชาชาติ การเจรจาภายใต้คณะทำงาน OWG ซึ่งเป็น กระบวนการหลักระหว่างรัฐบาลที่จะนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการพัฒนา SDGs จึงมีความท้าทาย อย่างมาก รวมทั้งต่อประเทศไทยที่ร่วมเป็นสมาชิกคณะทำงาน OWG ด้วย

นอกจากนี้ ประเทศไทยซึ่งมีบทบาทอย่างสร้างสรรค์ในการพัฒนาระหว่างประเทศ มาโดยตลอด นับจากการบรรลุเป้าหมาย MDGs เกือบทั้งหมดก่อนเวลาที่กำหนด จึงได้รับการยอมรับ และความสนใจจากสหประชาชาติและประเทศที่มีระดับการพัฒนาน้อยกว่า ที่ต้องการเรียนรู้จาก ความสำเร็จของไทยและนำไปปรับใช้ในประเทศตน ไทยยังมีบทบาทโดดเด่นในฐานะหุ้นส่วนเพื่อการ พัฒนา เป็นประเทศกำลังพัฒนาที่ให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาด้วยกันทั้งในภูมิภาคและ นอกภูมิภาค การที่ไทยมีดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการให้ความช่วยเหลือทางเทคนิคและวิชาการใน สาขาที่ไทยมีความเชี่ยวชาญทำให้ประเทศพัฒนาแล้วประสงค์จะร่วมมือกับไทยในการให้ความ ช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ซึ่งบทบาทในการพัฒนานี้เป็นประเด็นที่ไทยสามารถแสดงบทบาท อย่างแข็งขันในเวทีระหว่างประเทศ ในการร่วมกันกำหนดวาระการพัฒนาภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ ซึ่ง จะเสริมสร้างสภาพและบทบาทของไทยให้เป็นที่ยอมรับและสร้างความนิยมต่อไทยในหมู่ประเทศ ต่างๆ อันจะเป็นผลดีต่อการรณรงค์ตำแหน่งต่างๆ ในสหประชาชาติของไทย

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารท่าทีไทย (position paper) ต่อ ประเด็นทางยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา ๓ ประเด็นหลักที่ไทยควรผลักดันในเวทีสหประชาชาติ สำหรับเป็นท่าทีไทยในการเจรจาจัดทำวาระการพัฒนาของสหประชาชาติภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ การ เสร็จของคณะทำงาน Open Working Group on Sustainable Development Goals และการ หารือระดับรัฐมนตรีของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ตลอดจนเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะทางนโยบายในการ นำประเด็นด้านการพัฒนามาใช้เสริมสร้างสภาพและบทบาทไทยในเวทีระหว่างประเทศ อีกทั้งให้ ได้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการเพื่อผลักดันประเด็นด้านการพัฒนาดังกล่าว

๑.๓ ขอบเขตการศึกษา วิธีการดำเนินการศึกษา และระเบียบวิธีการศึกษา

๑.๓.๑ ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้จะมุ่งพิจารณาประเด็นด้านการพัฒนาหลักของไทย ๓ ประเด็นที่ควรนำมาเป็นท่าทีไทยสำหรับการเจรจาจัดทำวาระการพัฒนาของสหประชาชาติภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ ที่กำลังดำเนินอยู่และจะเจรจาเสร็จสิ้นในปี ๒๕๕๗

๑.๓.๒ วิธีการดำเนินการศึกษา

๑) รวบรวมข้อมูลและศึกษานโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของไทย การดำเนินงานของไทยตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ และประเด็นด้านการพัฒนาระหว่างประเทศที่ได้รับความสำคัญจากประเทศต่างๆ ที่ได้รับการยอมรับให้เป็นกรอบการเจรจา

๒) วิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาที่สำคัญสำหรับไทยโดยใช้เกณฑ์ ๓ ประการที่คาดว่าจะวัดว่าเป็นประเด็นที่เป็นผลประโยชน์ของไทยและจะส่งเสริมสภาพและบทบาทของไทยในเวทีสหประชาชาติ กล่าวคือ ๑) เป็นประเด็นที่สำคัญต่อการพัฒนาของไทย ซึ่งจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของไทยฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ๒) เป็นประเด็นที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของเป้าหมาย MDGs และ ๓) เป็นประเด็นที่อยู่ในกรอบการเจรจาจัดทำวาระการพัฒนาภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ ตามผลการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนเมื่อปี ๒๕๕๕

๓) วิเคราะห์ผลการศึกษาเพื่อเสนอข้อเสนอแนะทางนโยบายเพื่อเป็นประเด็นทางยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาที่ไทยควรผลักดันในการเจรจาจัดทำวาระการพัฒนาของสหประชาชาติภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ และการเจรจาระหว่างประเทศอื่นๆ โดยเฉพาะในกรอบสหประชาชาติ

๑.๓.๓ ระเบียบวิธีการศึกษา

จะใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยที่ประเด็นที่ศึกษาเป็นประเด็นที่เพิ่งจะเกิดใหม่ จึงจะค้นคว้าจากเอกสารสหประชาชาติและหน่วยงานด้านการพัฒนาระหว่างประเทศ เอกสารหน่วยงานภาครัฐ และเอกสารของกระทรวงการต่างประเทศ ตลอดจนแหล่งข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานที่ดำเนินงานในด้านการพัฒนาระหว่างประเทศ

๑.๔ ประโยชน์ของการศึกษา

การศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ ดังนี้

๑.๔.๑ ได้มาซึ่งประเด็นทางยุทธศาสตร์ที่ไทยควรผลักดันในการกำหนดวาระการพัฒนาของสหประชาชาติภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ เพื่อเป็นเอกสารท่าทีไทยในการเจรจาในฐานะสมาชิกของคณะทำงาน Open Working Group on SDGs และในการประชุมระดับรัฐมนตรีในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก : จากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษไปสู่วาระการพัฒนาของสหประชาชาติ ภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ (Asia-Pacific Ministerial Dialogue : From the MDGs to the UN Development Agenda beyond ๒๐๑๕) ที่กระทรวงการต่างประเทศจะจัดขึ้นร่วมกับคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific – UNESCAP) ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ ที่กรุงเทพฯ

๑.๔.๒ ได้ข้อเสนอทางนโยบายเพื่อกำหนดประเด็นด้านการพัฒนาที่จะนำไปใช้ในการยกระดับบทบาทและสถานภาพของไทยในเวทีระหว่างประเทศ

๑.๔.๓ ได้ข้อเสนอแนะในการดำเนินการเพื่อผลักดันท่าทีไทยสำหรับการเจรจาระหว่างประเทศด้านการพัฒนาในเวทีสหประชาชาติ และการเสริมสร้างหุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนา กับประชาคมระหว่างประเทศ

บทที่ ๒ แนวคิด วรรณกรรมและกรอบการศึกษา

๒.๑ แนวคิด

๒.๑.๑ ประเด็นที่ไทยควรผลักดันในวาระการพัฒนาของสหประชาชาติภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ ควรจะเป็นประเด็นด้านการพัฒนาที่สำคัญสำหรับไทย โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบัน ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) ซึ่งเป็นแผนแม่บทการพัฒนาประเทศของไทยในระยะยาว ที่ได้พิจารณาสถานการณ์แวดล้อมทั้งภายในและภายนอก และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ เพื่อให้ได้ประเด็นที่มีความสำคัญต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาของไทยอย่างแท้จริง และหากผลักดันได้สำเร็จ ประชาคมระหว่างประเทศจะกำหนดวาระการพัฒนาระดับโลกที่สอดคล้องและเกื้อหนุนผลประโยชน์ของไทย เสริมสร้างบรรยากาศแวดล้อมระหว่างประเทศที่เอื้อต่อการดำเนินงานในระดับประเทศ

๒.๑.๒ ประเด็นด้านการพัฒนาที่ไทยควรผลักดันให้เป็นวาระการพัฒนาของสหประชาชาติ ภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ น่าจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษหรือ Millennium Development Goals (MDGs) ที่เป็นวาระการพัฒนาของสหประชาชาติที่ปัจจุบัน โดยพิจารณาทั้งในแง่มุมมองความสำเร็จของไทยในการอนุวัติตามเป้าหมาย MDGs ซึ่งมีหลายเป้าหมายที่ไทยสามารถบรรลุได้ก่อนเวลาที่กำหนด และในแง่มุมมองบทเรียนที่ได้รับจากการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุ MDGs ว่ามีประเด็นใดที่สำคัญแต่ไทยยังคงไม่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินการ หรือมีสิ่งท้าทายที่เกิดขึ้นมาใหม่หลังจากที่กำหนดเป้าหมาย MDGs ไปแล้ว และเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน

๒.๑.๓ นอกจากนี้ ประเด็นด้านการพัฒนาที่ไทยควรผลักดันควรจะเป็นประเด็นที่ประชาคมระหว่างประเทศมีความสนใจร่วมกัน หรือเห็นว่าเป็นสิ่งท้าทายใหม่ที่วาระการพัฒนาชุดปัจจุบันไม่สามารถรับมือได้ และจำเป็นต้องส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศในการร่วมกันแก้ไขปัญหาหรือเผชิญกับสิ่งท้าทายเหล่านั้น โดยน่าจะเป็นประเด็นที่อยู่ในกรอบการเจรจาตามที่ปรากฏในผลการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อเดือนมิถุนายน ๒๕๕๕

๒.๒ วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

โดยที่ประเด็นที่ศึกษาเป็นประเด็นทางนโยบายที่ค่อนข้างใหม่ เพิ่งจะเริ่มการพิจารณาเมื่อต้นปี ๒๕๕๖ และยังอยู่ในขั้นตอนการเจรจาระหว่างประเทศต่างๆ วรรณกรรมที่นำมาศึกษาจึงมาจากเอกสารราชการโดยเฉพาะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ เอกสารสหประชาชาติ ผลการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน รายงานที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานระหว่างประเทศด้านการพัฒนา อาทิ ธนาคารโลกและธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย ตลอดจนรายงานของคณะผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงของเลขาธิการสหประชาชาติ ว่าด้วยวาระการพัฒนาภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕

๒.๒.๑ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ (๒๕๕๕-๒๕๕๙)

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้คาดการณ์ถึงกระแสการเปลี่ยนแปลงสำคัญทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศเพื่อเตรียมความพร้อมของคน สังคม และระบบเศรษฐกิจ ให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

แนวคิดหลักของยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยได้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ คือการพัฒนาที่มุ่งไปสู่ความยั่งยืนในระยะยาว โดยยึดในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๘-๑๐ และการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลาง มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความสมดุลและยั่งยืน สามารถจัดการความเสี่ยง ปรับตัวเข้ากับความเปลี่ยนแปลง มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้ประเมินสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของโลกที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศคือ กฎ กติกาใหม่ของโลกในด้านต่างๆ ที่ส่งผลให้ทุกประเทศต้องปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจโลกแบบหลายศูนย์กลาง การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลกเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกส่งผลให้สภาพภูมิอากาศแปรปรวน ก่อให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้งและรุนแรง ความมั่นคงทางอาหารและพลังงานโลกมีแนวโน้มจะเป็นปัญหาสำคัญ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งตอบสนองการดำรงชีวิตของประชาชนมากยิ่งขึ้น และการก่อการร้ายสากลเป็นภัยคุกคามประชาคมโลกอาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทย

สำหรับการประเมินการเปลี่ยนแปลงในประเทศ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ระบุว่า ในด้านเศรษฐกิจ ไทยสามารถรักษาอัตราการขยายตัวและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศให้อยู่ในเกณฑ์ดี มีการปรับโครงสร้างการผลิตจากการขับเคลื่อนด้วยภาคเกษตรสู่ภาคอุตสาหกรรม แต่ภาคเกษตรยังคงมีความสำคัญ อย่างไรก็ตาม ระบบเศรษฐกิจไทยยังมีความอ่อนแอจากด้านปัจจัยสนับสนุนโดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คุณภาพการบริการของโครงสร้างพื้นฐาน กฎหมาย กฎและระเบียบทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้โครงสร้างเศรษฐกิจไทยยังไม่สามารถรองรับการเจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืน สำหรับในด้านสังคม ไทยต้องเผชิญกับภาวะการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุที่จะมีผลต่อการขาดแคลนกำลังคนและการผลิตของประเทศ และภาวะการย้ายถิ่นไปสู่การขยายเมือง ทำให้มีความยืดหยุ่นทางสังคมลดลง นอกจากนี้ คนไทยยังมีปัญหาคุณภาพการศึกษา มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพทำให้มีภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังเพิ่มขึ้นเป็นภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของภาครัฐ ในอนาคต มีปัญหากลุ่มด้อยโอกาสยังไม่สามารถเข้าถึงบริการทางสังคมได้ทั่วถึง มีความเหลื่อมล้ำทางรายได้ของประชากร ผลประโยชน์ส่วนใหญ่ตกกับกลุ่มที่มีโอกาสและรายได้สูง ความเหลื่อมล้ำเหล่านี้นำไปสู่ความขัดแย้งในสังคมและเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนา ทั้งนี้ ยังเผชิญวิกฤตความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมจริยธรรม ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดและการพนัน ส่วนการเปลี่ยนแปลงสถานะด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ทุนทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลซ้ำเติมให้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรุนแรง

กระทบต่อผลผลิตภาคเกษตรและความยากจน การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ยังไม่มีประสิทธิภาพ

การประเมินความเสี่ยงข้างต้นได้นำไปสู่การวิเคราะห์จุดอ่อนและข้อจำกัดของประเทศ และประเด็นที่ต้องเร่งสร้างภูมิคุ้มกันให้เข้มแข็ง เพื่อวางจุดยืนในการพัฒนาในระยะยาว โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนายุทธศาสตร์ที่สำคัญ จำนวน ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคมโดยให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับทุกคน ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีฐานการพัฒนาที่ครอบคลุม ทัวถึงและยั่งยืน ให้คนมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรเพื่อสร้างโอกาสอย่างเท่าเทียมและได้รับการคุ้มครองทางสังคมที่ครอบคลุมทั่วถึง

๒) ยุทธศาสตร์การพัฒนาค้นคว้าสิ่งใหม่แห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืนมุ่งพัฒนาคนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้คนมีความพร้อมทั้งร่างกายแข็งแรงสติปัญญารอบรู้ จิตใจมีคุณธรรมจริยธรรม พัฒนาชุมชนและสร้างภูมิคุ้มกันให้คนในชุมชน

๓) ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงานให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน เพื่อเป็นฐานผลิตอาหารและพลังงาน สร้างความมั่นคงทางอาชีพและรายได้แก่เกษตรกร

๔) ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนให้มีการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจโดยใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ

๕) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม เชื่อมโยงมิติของความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ เพิ่มภูมิคุ้มกันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก พัฒนาฐานการผลิตและการลงทุนของประเทศให้เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พัฒนาความร่วมมือแบบหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนบนพื้นฐานของผลประโยชน์ร่วมกันในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค

๖) ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนมุ่งบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เพียงพอต่อการรักษาสมดุลของระบบนิเวศบนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของชุมชน ควบคู่ไปกับการเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติเพื่อให้มีภูมิคุ้มกัน ปรับกระบวนทัศน์การพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยกกระดับขีดความสามารถในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ

๒.๒.๒ รายงานผลการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของประเทศไทย

นับจากที่ไทยได้ร่วมรับรองเป้าหมาย MDGs ของสหประชาชาติ เมื่อปี ๒๕๔๓ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้เป็นหน่วยงานหลักในการติดตามผลการดำเนินการตามเป้าหมาย MDGs โดยได้จัดทำรายงานฉบับแรกเพื่อติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงานตามเป้าหมาย MDGs ของประเทศไทยเมื่อปี ๒๕๔๗ ซึ่งปรากฏว่าไทยสามารถบรรลุเป้าหมาย MDGs ก่อนหน้าปีเป้าหมาย (๒๕๕๘) ถึง ๑๐ ปี ด้านความยากจน ความหิวโหย ความไม่เท่าเทียมทางเพศ โรคเอดส์และมาลาเรีย นอกจากนี้ คาดว่า จะบรรลุ

เป้าหมายด้านการศึกษาในไม่ช้า อีกทั้งมีความก้าวหน้าที่น่าพอใจด้านการลดอัตราการตายของเด็ก การพัฒนาสุขภาพสตรีมีครรภ์ การรักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ที่สำคัญในสายตาของประชาคมระหว่างประเทศคือการที่ไทยริเริ่มแนวคิดเรื่อง “ MDGs Plus” ซึ่งกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ทำทนายยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ไทยให้ความสำคัญกับเป้าหมาย MDGs เป้าหมายที่ ๘ ในการเสริมสร้างหุ้นส่วนการพัฒนาในฐานะที่ไทยเป็นประเทศที่มีรายได้ขนาดกลางและมีบทบาทสนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ให้บรรลุ MDGs โดยการส่งเสริมความร่วมมือแบบใต้-ใต้ (South-South cooperation) ซึ่งไทยได้จัดทำรายงานเรื่องนี้แยกต่างหากอีกฉบับหนึ่ง

ผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย MDGs ในรายงานฉบับแรก พ.ศ. ๒๕๔๗ ปรากฏด้วยว่า ไทยยังคงเผชิญกับสิ่งท้าทายหลายประการ โดยไทยยังประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำระหว่างภูมิภาคและกลุ่มต่างๆ ในประเทศ แม้ว่าไทยจะมีความก้าวหน้าในการขจัดความยากจนในภาพรวม แต่ยังมีช่องว่างระหว่างภูมิภาคและกลุ่มประชากร ความยากจนยังกระจุกตัวในชนบท และมาตรการขจัดความยากจนไม่เข้าถึงกลุ่มคนยากจนที่สุดและกลุ่มด้อยโอกาส ทั้งยังไม่มี ความก้าวหน้าในด้านการกระจายรายได้ แม้ว่าไทยประสบความสำเร็จในการขยายบริการทางสังคม แต่ยังคงมีความท้าทายจากการส่งเสริมคุณภาพ โดยเฉพาะในด้านการส่งเสริมสุขภาพ

ต่อมา ในการรายงานผลตามเป้าหมาย MDGs ฉบับที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งเป็นรายงานฉบับล่าสุดพบว่าประเทศไทยได้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาหลายด้าน ได้แก่การขจัดความยากจนและความหิวโหย การให้เด็กทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาการส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศ การต่อสู้โรคเอดส์การลดสัดส่วนประชากรที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งน้ำสะอาด และส่วนที่ถูกสุขลักษณะและการยกระดับคุณภาพชีวิตประชากรในชุมชนแออัดรวมทั้งการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาในประชาคมโลก อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังต้องเร่งดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนอีกทั้งการบรรลุเป้าหมายท้าทายหรือ MDGs Plus ที่ประเทศไทยกำหนดขึ้นเองในเรื่องการลดอัตราการตายของเด็กและพัฒนาสุขภาพสตรีมีครรภ์ในพื้นที่ห่างไกลและชายขอบ

เมื่อพิจารณาในแง่ของความยั่งยืนของความสำเร็จในเป้าหมาย MDGs ที่บรรลุแล้ว รายงานพบว่า ไทยอาจมีปัญหารื่องความยั่งยืนของความสำเร็จในบางด้าน อันเนื่องมาจากปัญหาอุปสรรคใหม่ๆ ทำให้โอกาสในการบรรลุเป้าหมายลดลง เป้าหมายเหล่านี้ได้แก่ เป้าหมายย่อยของ MDGs เรื่องการชะลอและลดการแพร่ระบาดของโรคสำคัญอื่นภายในปี ๒๕๕๘ ผลกระทบจากโรคเอดส์ทำให้อัตราการป่วยและตายด้วยโรคเอดส์ไม่มีแนวโน้มลดลง และมีความเสี่ยงที่จะเพิ่มสูงขึ้นถ้าเกิดการระบาดโรคเอดส์รอบใหม่

สำหรับเป้าหมาย MDGs Plus ที่ไทยกำหนดขึ้นเพิ่มเติมเป็นเป้าหมายที่ทำทนายมาก และส่วนใหญ่ยังไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายได้ หรือมีโอกาสต่ำที่จะบรรลุเป้าหมาย ได้แก่

๑) ลดสัดส่วนประชากรยากจนให้ต่ำกว่าร้อยละ ๔ ภายในปี ๒๕๕๒ เพราะปัญหาทางการเมืองและวิกฤตเศรษฐกิจ

๒) ให้เด็กทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นภายในปี ๒๕๔๙ พบว่า อัตรานักเรียนต่อประชากรวัยเรียนรวมสูงร้อยละ ๙๕-๙๖ ต่อเนื่องมา ๔-๕ ปีแล้ว จึงที่น่าจะบรรลุเป้าหมายได้ในเร็วนี้

๓) การให้เด็กทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายภายในปี ๒๕๕๘ มีแนวโน้มดีขึ้นโดยลำดับจากนโยบายเรียนฟรี ๑๕ ปี

๔) การเพิ่มสัดส่วนผู้หญิงในรัฐสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และตำแหน่งผู้บริหารระดับสูงของราชการเป็นสองเท่าในช่วงปี ๒๕๔๕-๒๕๔๙ มีแนวโน้มดีขึ้นเล็กน้อย

๕) การลดอัตราการตายของเด็กอายุต่ำกว่าห้าปีและอัตราส่วนการตายของมารดาในเขตพื้นที่สูงจังหวัดภาคเหนือบางแห่ง และสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ลงครึ่งหนึ่งในช่วงปี ๒๕๔๘-๒๕๕๘ มีโอกาสต่ำที่จะบรรลุ เนื่องจากอุปสรรคด้านกายภาพและปัญหาความไม่สงบในพื้นที่

๖) การเพิ่มสัดส่วนการนำเข้าขยะมูลฝอยมาใช้ประโยชน์เป็นร้อยละ ๓๐ ภายในปี ๒๕๔๙ คือเพิ่มได้ร้อยละ ๒๒ แต่มีแนวโน้มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๒.๒.๓ ผลการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations Conference on Sustainable Development) หรือการประชุม Rio+๒๐ ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕ ณ นครรีโอเดจาเนโร สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล

ประมุขของรัฐ หัวหน้ารัฐบาลและผู้แทนระดับสูงจากประเทศต่างๆ ได้เข้าร่วมและกำหนดวิสัยทัศน์ร่วมของประชาคมโลกที่จะยึดมั่นต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยส่งเสริมให้เกิดความยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยเห็นว่าการขจัดความยากจนเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมทั้งตระหนักถึงความจำเป็นที่จะทำให้การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นแนวทางหลักในทุกระดับโดยบูรณาการมิติทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมเข้าด้วยกันและตระหนักถึงความเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน

ผู้นำยังประเมินสิ่งท้าทายหลักที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อความพยายามในการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืนคือการเกิดวิกฤตการณ์ต่างๆ ทั้งวิกฤตด้านการเงิน เศรษฐกิจ อาหารและพลังงาน โดยได้แสดงความกังวลอย่างยิ่งกับปัญหาความยากจนที่ประชากร ๑ ใน ๕ ของโลกหรือมากกว่าพันล้านคนยังมีชีวิตอยู่ด้วยความยากจนขั้นแค้น ๑ ใน ๗ ยังคงขาดอาหาร ในขณะที่สิ่งท้าทายทางสาธารณสุขทั้งโรคระบาด ยังคงเป็นภัยคุกคาม ตลอดจนคำนึงถึงสิ่งท้าทายที่จะเกิดขึ้นจากการเพิ่มจำนวนประชากรโลกเกินกว่าเก้าพันล้านคน ในปี พ.ศ. ๒๕๙๓ และประมาณว่า จำนวนประชากร ๒ ใน ๓ ของโลกจะอาศัยอยู่ในเขตเมือง ทั้งนี้ได้ย้ำความสำคัญในการเพิ่มความพยายามในการขจัดความยากจน ความหิวโหย และป้องกันโรคต่างๆ อนึ่งผู้นำเห็นพ้องว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อทุกประเทศ และบ่อนทำลายขีดความสามารถของทุกประเทศ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา เป็นปัจจัยที่กระทบต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน^๑

ในการกำหนดกรอบงานเพื่อการปฏิบัติ (Framework for Actions) ผู้นำประเทศต่างๆ เห็นพ้องที่จะลดช่องว่างในการดำเนินงานเพื่อบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน จัดการกับประเด็นท้าทายใหม่ๆ และแสวงหาโอกาสใหม่ด้วยการดำเนินงานตามแนวทางปฏิบัติที่ประกอบด้วยประเด็นต่างๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยจะเห็นได้ว่า ประเด็นลำดับแรกสุดที่กล่าวถึงคือการขจัดความยากจน นอกจากนี้ ยังมีประเด็นความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการ และการเกษตรแบบยั่งยืน น้ำและสุขอนามัย พลังงาน การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน การขนส่งที่ยั่งยืน เมืองที่ยั่งยืนและการตั้งถิ่นฐาน

^๑ เอกสาร A/RES/66/288, 11 September 2012, The Future We Want (ผลการประชุม United Nations Conference on Sustainable Development หรือ Rio+20 ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕)

ของมนุษย์ สุขภาพและประชากร การส่งเสริมให้เกิดการจ้างงาน มหาสมุทรและทะเล การลดความเสี่ยงจากเหตุภัยพิบัติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ป่าไม้ ความหลากหลายทางชีวภาพ การแปรสภาพเป็นทะเลทราย สารเคมีและของเสีย การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน การทำเหมืองแร่ การศึกษา ความเสมอภาคทางเพศและการส่งเสริมบทบาทสตรี

๒.๒.๔ รายงานของคณะผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูง High Level Panel of Eminent Persons on the post ๒๐๑๕ Development Agenda

คณะผู้ทรงคุณวุฒิได้รับการแต่งตั้งโดยนายบัน คี-มุน เลขาธิการสหประชาชาติคนปัจจุบัน เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะสำหรับประเทศต่างๆ เกี่ยวกับวาระการพัฒนามาซึ่งมีขึ้นต่อไป ซึ่งรายงานฉบับดังกล่าวชื่อ “A New Global Partnership: Eradicate Poverty and Transform Economies through Sustainable Development” เพิ่งจะจัดทำเสร็จสิ้นเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๖^๒

คณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ เห็นคุณค่าของการตั้งเป้าหมาย MDGs ซึ่งในรอบ ๑๓ ปีที่ผ่านมา อาทิ ทำให้มีการลดความยากจนในหมู่ประชากรโลกอย่างรวดเร็ว อัตราการตายของเด็กลดลงมากกว่าร้อยละ ๓๐ อัตราการเสียชีวิตจากโรคมะเร็งลดลงเหลือเพียง ๑ ใน ๔ ซึ่งความสำเร็จเหล่านี้เกิดขึ้นเนื่องจากหลายประเด็นประกอบกัน ทั้งความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การกำหนดนโยบายที่ดี และการมีพันธกรณีในระดับโลกต่อ MDGs ดังนั้น คณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ จึงเห็นว่าเป้าหมายการพัฒนาชุดใหม่ควรจะอยู่บนพื้นฐานของ MDGs และดำเนินการ MDGs ที่ยังคงอยู่ให้สำเร็จ ทั้งนี้ การขจัดความยากจนขั้นแค้นจะเป็นหัวใจสำคัญ และมุ่งเน้นไปที่ความหิวโหย น้ำและสุขอนามัย การศึกษา และสาธารณสุข อย่างไรก็ตามจำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นที่ MDGs ดำเนินการไม่เพียงพอ อาทิ การเข้าถึงกลุ่มที่ยากจนที่สุดและอยู่ชายขอบ ธรรมชาติและหลักนิติธรรม ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ทั่วถึงครอบคลุม ตลอดจนการบูรณาการเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ คณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ ได้พิจารณาความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นในโลกนับแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่ได้รับรอง MDGs และความเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นภายใน พ.ศ. ๒๕๗๓ ที่สำคัญคือ การเปลี่ยนแปลงจำนวนประชากรโลกที่อาจเพิ่มขึ้นเป็นแปดพันล้านคน การโยกย้ายถิ่นฐาน การพัฒนาเป็นเมือง การพัฒนาทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อการพัฒนาในหลายด้าน

คณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ เสนอข้อเสนอแนะว่าวาระการพัฒนายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ ควรจะต้องเป็นวาระการพัฒนายั่งยืนที่เป็นหนึ่งเดียว (One Sustainable Development Agenda) ที่ได้รับการขับเคลื่อนโดยการปรับเปลี่ยน (transformative shifts) ๕ ประการ คือ

๑) ต้องไม่ทอดทิ้งผู้ใดไว้ข้างหลัง คนทุกคนจำเป็นต้องได้รับการสร้างภูมิคุ้มกัน และได้รับสวัสดิการและความคุ้มครองทางสังคมโดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาส

๒) จะต้องนำการพัฒนายั่งยืนมาเป็นแกนกลาง โดยจะต้องมีการปรับโครงสร้างไปสู่เศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

^๒ Report of the HLP of Eminent Persons on the post ๒๐๑๕ Development Agenda entitled “A New Global Partnership: Eradicate Poverty and Transform Economies through Sustainable Development”, 2013.

- ๓) การปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจไปสู่การสร้างงานและความเจริญเติบโตที่ทั่วถึง
- ๔) การสร้างสันติภาพและการสร้างสถาบันที่มีความรับผิดชอบ เปิดกว้างและมีประสิทธิภาพแก่ทุกคน
- ๕) การเสริมสร้างหุ้นส่วนระดับโลก ทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคม

ในส่วนของเป้าหมาย คณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ ร่วมกันเสนอเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) ๑๒ เป้าหมาย กล่าวคือ

- ๑) ยุติความยากจน (End Poverty)
- ๒) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้สตรีและเด็กหญิง ตลอดจนบรรลุความเท่าเทียมทางเพศ (Empower Girls and Women and Achieve Gender Equality)
- ๓) ให้การศึกษาที่มีคุณภาพและการเรียนรู้ตลอดชีพ (Provide Quality Education and Lifelong Learning)
- ๔) ให้มีการดำรงชีวิตอย่างมีสุขภาพดี (Ensure Healthy Lives)
- ๕) ให้มีความมั่นคงทางอาหารและคุณค่าทางอาหาร (Ensure Food Security and Good Nutrition)
- ๖) บรรลุการเข้าถึงน้ำและสุขาภิบาลอย่างเป็นสากล (Achieve Universal Access to Water and Sanitation)
- ๗) สร้างความมั่นคงแก่พลังงานที่ยั่งยืน (Secure Sustainable Energy)
- ๘) สร้างงาน การความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนและความเจริญเติบโตที่เท่าเทียม (Create Jobs, Sustainable Livelihoods, and Equitable Growth)
- ๙) บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน (Manage Natural Resource Assets Sustainably)
- ๑๐) ให้มีธรรมาภิบาลและสถาบันที่มีประสิทธิภาพ (Ensure Good Governance and Effective Institutions)
- ๑๑) ให้มีสังคมที่มีสันติสุขและเสถียรภาพ (Ensure Stable and Peaceful Societies)
- ๑๒) สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในระดับโลกและเร่งให้มีแหล่งเงินในระยะยาว (Create a Global Enabling Environment and Catalyse Long-Term Finance)

๒.๓ สรุปกรอบแนวคิด

ประเด็นหลักที่ไทยควรผลักดันในการจัดทำวาระการพัฒนาของสหประชาชาติภายหลังก.ศ.๒๐๑๕ ควรเป็นประเด็นการพัฒนาที่สำคัญในอันดับต้นของประเทศไทยเอง โดยควรสอดคล้องกับแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศฉบับปัจจุบัน ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย MDGs เพื่อเรียนรู้จากบทเรียนที่ผ่านมาทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว นอกจากนี้ ยังควรเป็นประเด็นที่อยู่ในกรอบการเจรจาที่กำหนดโดยผลการประชุม Rio+๒๐ ที่เป็นพื้นฐานในการเจรจาจัดทำวาระการพัฒนาของสหประชาชาติ ค.ศ. ๒๐๑๕

บทที่ ๓ ผลการศึกษา

แม้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของไทยที่ผ่านมาจะประสบผลสำเร็จในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและปรับปรุงคุณภาพชีวิตคนเป็นอย่างมาก แต่ไทยยังคงประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมจากการกระจายความมั่งคั่งที่ไม่เท่าเทียมกัน ยังคงมีปัญหาความเหลื่อมล้ำ ในการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง มีแนวโน้มที่ปัญหาสาธารณสุขชายแดนจะเป็นสิ่งท้าทายสำคัญที่ไทยต้องเผชิญเมื่อเกิดการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน อีกทั้งประเทศไทยยังไม่สามารถบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เมื่อพิจารณาผลการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมาย MDGs รวมทั้งการที่ไทยได้ตั้งเป้าหมายที่มีเกณฑ์สูงไปกว่านั้นคือ MDGs Plus ปรากฏว่ายังไม่ประสบความสำเร็จในการลดสัดส่วนจำนวนประชากรยากจนให้เหลือน้อยกว่าร้อยละ ๔ ภายในปี ๒๕๕๒ อีกทั้งมีความเหลื่อมล้ำมาโดยตลอดในการกระจายความมั่งคั่ง สำหรับการดำเนินการตามเป้าหมายด้านสุขภาพแม้จะบรรลุได้หมด แต่ก็ยังมีความไม่แน่นอนและไม่ยั่งยืน นอกจากนี้ไทยยังเผชิญกับความเสี่ยงอันเกิดจากความเปลี่ยนแปลงจากภายนอก โดยเฉพาะจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกิดผลกระทบต่อสภาวะอากาศ การเกิดภัยพิบัติ และผลต่อสุขภาพ

รายงานของคณะผู้ทรงคุณวุฒิของเลขาธิการสหประชาชาติได้เสนอให้การยุติความยากจนเป็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals หรือ SDGs) เป็นประการแรก และเสนอให้มีการดำรงชีวิตอย่างมีสุขภาพดีและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนเป็นเป้าหมาย SDGs ด้วย

๓.๑ การขจัดความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

๓.๑.๑ สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย

รายงานเรื่องสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย ปี ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นรายงานฉบับล่าสุดที่ออกเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๔ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระบุว่าความยากจนในประเทศไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง เมื่อปี ๒๕๕๓ ไทยมีคนจนจำนวน ๗.๘ ของจำนวนประชากรรวม อันเป็นผลจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ และมาตรการช่วยเหลือค่าครองชีพและการจัดสวัสดิการสำหรับกลุ่มด้อยโอกาส อย่างไรก็ตาม ยังมีกลุ่มประชากรกลุ่ม “เกือบจน” อีกถึงประมาณ ๔.๙ ล้านคนหรือร้อยละ ๗.๖ ของประชากร ที่มีความอ่อนไหวต่อภาวะวิกฤตต่างๆ มีความยากลำบากและมีความเสี่ยงในการดำรงชีวิต จึงมีโอกาสจะตกเป็นกลุ่มคนยากจนได้ง่าย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าความยากจนยังคงเป็นปัญหาสำคัญของไทย

สำหรับด้านความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ รายงานฉบับเดียวกันระบุว่า การกระจายรายได้ในช่วง ๒๐ ปีที่ผ่านมาดีขึ้นเพียงเล็กน้อยและมีช่องว่างระหว่างกลุ่มชั้นรายได้

ชัดเจน ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่จะตกอยู่กับคนกลุ่มเล็กๆ โดยเฉพาะกลุ่มคนรวยที่สุด ร้อยละ ๑๐ เป็นเจ้าของรายได้ถึงร้อยละ ๓๘.๔๑ ประเทศไทยประสบปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม มาโดยตลอด โดยเฉพาะการกระจายรายได้ระหว่างเมืองกับชนบท และมีความไม่เท่าเทียมกันในการ ให้โอกาสแก่ทุกคนในการได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง

รายงานของธนาคารโลกในส่วนของประเทศไทยเมื่อปี ๒๕๕๕ ซึ่งยอมรับความสำเร็จของไทยในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องนับจากการฟื้นตัวจากวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจระหว่าง พ.ศ. ๒๕๔๕-๒๕๕๐ เฉลี่ยร้อยละ ๕ และแม้จะชะงักไปในปี ๒๕๕๓ จากวิกฤตเศรษฐกิจโลกและความไร้เสถียรภาพทางการเมือง และต่อมาก็ฟื้นตัวจากวิกฤตอุทกภัย กลับมามีอัตราการเติบโตที่ร้อยละ ๖.๔ ในปี ๒๕๕๔ และคาดว่าในปีนี้ อัตราการเติบโตจะอยู่ที่ร้อยละ ๕ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงมีผลในการลดปัญหาความยากจนลงอย่างต่อเนื่อง จากจุดสูงสุดร้อยละ ๔๒.๖ เมื่อปี ๒๕๔๓ ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจ เหลือเพียงร้อยละ ๑๓.๒ ในปี ๒๕๕๔ อย่างไรก็ตาม ปัญหาความยากจนยังเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชนบท โดยคนยากจนในประเทศ ๕.๔ ล้านคน กว่าร้อยละ ๘๘ อยู่ในชนบท ธนาคารโลกยังชี้ให้เห็นว่า ผลประโยชน์จากการเติบโตทางเศรษฐกิจนี้ไม่ได้รับการกระจายไปในหมู่ประชากรอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะในบางภาคคือภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยตัวชี้วัด GINI coefficient ที่ธนาคารโลกใช้วัดความเหลื่อมล้ำของรายได้ในไทย ปรากฏว่ามีปัญหามากมาอย่างต่อเนื่องในสองทศวรรษที่ผ่านมา โดยไม่มีการปรับให้ดีขึ้น

รายงาน Asian Development Outlook ๒๐๑๓ จัดทำโดยธนาคารเพื่อการ พัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank- ADB) ฉบับล่าสุดปี ๒๕๕๖ ได้วิเคราะห์สิ่งที่ท้าทาย สำคัญในเชิงนโยบายต่อการพัฒนาที่ไทยประสบอยู่ คือความไม่เท่าเทียมที่บั่นทอนเสถียรภาพทาง สังคมและทางการเมือง อีกทั้งมีความเสี่ยงต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน ความไม่เท่าเทียมนี้ได้สะท้อน ให้เห็นได้จากช่องว่างระหว่างชนบทกับเมือง และระหว่างภูมิภาคที่แตกต่างกันมากในเรื่องรายได้ และการเข้าถึงบริการทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นปัญหาในเชิงโครงสร้าง เมื่อเปรียบเทียบความไม่ เท่าเทียมที่เป็นปัญหาร่วมของภูมิภาคเอเชียที่มีอัตราเพิ่มของค่า GINI coefficient จาก ๓๙ เป็น ๔๖ ในรอบสองทศวรรษที่ผ่านมา ค่า GINI ของไทยที่ ๔๒ ได้สะท้อนว่าไทยมีปัญหาอย่างมากในเรื่องการ กระจายรายได้

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑ (๒๕๕๕-๒๕๕๙) ได้ประเมิน ความเสี่ยงที่ไทยจะต้องเผชิญและต้องเตรียมการสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมประการหนึ่งคือ ความเหลื่อม ล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างประชาชนส่วนใหญ่ที่อยู่ในภาคเกษตรกรรมมีรายได้น้อยและประสบ ความยากจนกับประชากรนอกภาคเกษตร ปัญหาการกระจายรายได้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ยัง ไม่ครอบคลุมถึงทุกกลุ่มประชากร

๓.๑.๒ การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย MDGs ในการขจัดความยากจน

ปรากฏผลว่าในการลดจำนวนผู้ที่ยากจนที่สุดลงครึ่งหนึ่งภายในพ.ศ. ๒๕๕๘ ไทยได้ บรรลุเป้าหมาย MDG นี้แล้วตั้งแต่ปี ๒๕๔๗ รายงานผลตามเป้าหมาย MDGs ของไทยฉบับปี ๒๕๕๒ พบว่า ความยากจนได้ลดลงไปอย่างต่อเนื่อง ปรากฏความยากจนมากที่สุดในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ และเมื่อพิจารณา poverty profile พบว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง กลุ่มคนยากจน

ยังคงเป็นชาวไร่ชาวนา แรงงานในภาคเกษตร แรงงานไร้ฝีมือ โดยกลุ่มผู้สูงอายุและเด็กเป็นกลุ่มที่ยากจนที่สุด

ในเรื่องการลดความยากจน ไทยได้ตั้งเป้าหมาย MDGs Plus โดยตั้งเป้าจะลดสัดส่วนประชากรยากจนลงให้ต่ำกว่าร้อยละ ๔ ภายในปี ๒๕๕๒ ข้อมูลล่าสุดจากสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระบุว่า ผลการพัฒนาตามตัวชี้วัดในภาพรวมลดลงอย่างชัดเจน จากร้อยละ ๕๘.๐๘ ในปี ๒๕๓๓ เหลือร้อยละ ๑๙.๐๘ ในปี ๒๕๕๒ แต่ไม่บรรลุเป้าหมายที่เข้มงวดกว่าเดิมที่วางไว้ ซึ่งการดำเนินงานเพื่อลดจำนวนคนยากจนอย่างต่อเนื่องเป็นผลจากมาตรการช่วยเหลือค่าครองชีพ และจัดสวัสดิการแก่กลุ่มด้อยโอกาส ที่ครอบคลุมทั่วถึงมากขึ้น ทั้งผู้สูงอายุ ผู้พิการ อาทิ กองทุนหมู่บ้าน การพัฒนาตามแนวนโยบายเศรษฐกิจพอเพียง หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ สวัสดิการสุขภาพ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและผู้พิการ แต่ที่ไม่บรรลุเป้าหมายไปมากกว่านี้ เพราะยังขาดความเท่าเทียมในการเข้าถึงสวัสดิการดังกล่าว จากการไม่กำหนดกลุ่มเป้าหมายคนยากจน โดยเฉพาะแรงงานนอกระบบที่อยู่ในภาคเกษตรซึ่งเป็นแรงงานส่วนใหญ่ของประเทศที่ไม่ได้รับการคุ้มครองทางสังคม

๓.๑.๓ การจัดความยากจนในฐานะเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือ Rio+๒๐ ปรากฏผลสำคัญประการหนึ่งว่าประเด็นการจัดความยากจนในเวทีระหว่างประเทศยังคงเป็นประเด็นสำคัญอันดับแรกๆ ที่ประเทศต่างๆ กังวลร่วมกัน ซึ่งผู้นำเห็นว่าแม้จะมีความก้าวหน้าในการจัดความยากจนในบางภูมิภาคแต่การพัฒนามีความไม่เท่าเทียมกัน และจำนวนคนยากจนในบางประเทศยังคงมีเพิ่มมากขึ้น โดยสตรีและเด็กยังคงเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่ที่ได้รับผลกระทบจากความยากจน โดยเฉพาะในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและแอฟริกา นอกจากนี้ รายงานของคณะผู้ทรงคุณวุฒิของเลขาธิการสหประชาชาติว่าด้วยวาระการพัฒนาภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ ยังคงเสนอให้เป้าหมายอันดับแรกของวาระการพัฒนาชุดใหม่ต่อจาก MDGs ยังคงมุ่งไปที่การยุติความยากจน ในขณะที่เดียวกัน คณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ ยังเห็นว่า เรื่องความไม่เท่าเทียมเป็นประเด็นที่เชื่อมโยงกับประเด็นอื่นๆ และเสนอว่า ในการขับเคลื่อนวาระการพัฒนาภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ จะต้องไม่ทอดทิ้งผู้ใดไว้ข้างหลัง (Leave no one behind) ซึ่งไม่เพียงแต่จะต้องดำเนินงานเพื่อลดจำนวนคนยากจนที่สุด ยังต้องประกันว่าไม่ว่าจะเป็นคนชาติใด เพศใดหรือสถานะใดจะต้องไม่ถูกปฏิเสธโอกาสทางเศรษฐกิจและสิทธิมนุษยชน และอยู่ในมาตรฐานความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐานที่เป็นสากล

๓.๑.๔ ทำที่ไทยต่อการจัดความยากจนและความเหลื่อมล้ำในสังคม

การวิเคราะห์สถานการณ์และผลการศึกษาในครั้งนี้ ปรากฏผลว่า ไทยควรผลักดันให้การจัดความยากจนและความเหลื่อมล้ำในสังคมรวมอยู่ในวาระการพัฒนาของสหประชาชาติ ค.ศ. ๒๐๑๕ เพื่อระดมความพยายามจากประชาคมระหว่างประเทศในการแก้ไขจุดอ่อนในการพัฒนาของไทยที่จะมีผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง นอกจากนี้ โดยที่ความยากจนและความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาร่วมของประเทศต่างๆ โดยเฉพาะในประเทศเพื่อนบ้าน กัมพูชา เมียนมาร์ และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งทั้งสามประเทศมีสถานะเป็นประเทศที่มีการพัฒนาน้อยที่สุด การระดมความพยายามระหว่างประเทศเพื่อจัดความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาของไทยในระยะยาว นอกจากนี้ การที่ไทยมีประสบการณ์จากการดำเนินการ

เพื่อจัดความยากจนตามเป้าหมาย MDGs จึงสามารถนำบทเรียนจากการดำเนินการตามเป้าหมาย MDGs และแนวทางการพัฒนาของไทยตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาแลกเปลี่ยนกับประเทศต่างๆ เพื่อเสริมสร้างสภาพและบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ

๓.๒ การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติทางธรรมชาติและปัญหาหมอกควัน

๓.๒.๑ สถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติของไทย

ไทยเป็นประเทศที่ประสบภัยพิบัติจากธรรมชาติ อาทิ น้ำท่วม ภัยแล้ง ไฟป่า วาตภัย โดยภัยพิบัติทางธรรมชาติครั้งร้ายแรงที่ไทยเคยประสบ ตามที่ Asian Disaster Reduction Centre รวบรวมไว้บนเว็บไซต์คือ ภัยพิบัติสึนามิในมหาสมุทรอินเดียเมื่อปี ๒๕๔๗ ได้ผู้เสียชีวิตเมื่อปี ๒๕๕๑ และมหาอุทกภัย ปี ๒๕๕๔ ซึ่งกรณีมหาอุทกภัยมีผลกระทบต่อประชากรไทย ๑๓.๖ ล้านคน และมีจังหวัด ๖๕ จาก ๗๗ จังหวัดของไทยที่ถูกน้ำท่วม โดยนับเป็นอุทกภัยครั้งร้ายแรงที่สุดในรอบ ๗๐ ปี^๑ และธนาคารโลกประมาณว่าได้สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจ คิดเป็นมูลค่า ๑,๔๒๕ พันล้านบาท และนับเป็นภัยพิบัติที่สร้างความสูญเสียทางเศรษฐกิจมากเป็นอันดับ ๔ ของโลก^๒ มหาอุทกภัยครั้งนี้ ได้ทำให้รัฐบาลเกิดความตระหนักถึงความจำเป็นในการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ การมีระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยโดยใช้เทคโนโลยีทันสมัย และนำไปสู่การจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำในระดับชาติ

นอกจากภัยพิบัติทางธรรมชาติจากน้ำ ไทยยังประสบกับปัญหาหมอกควันจากไฟป่าในภูมิภาคอยู่ในแต่ละปี โดยมีความรุนแรงแตกต่างกันไป โดยเฉพาะหมอกควันจากอินโดนีเซียที่ส่งผลกระทบต่อหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมทั้งไทย นับจากวิกฤตมลพิษจากหมอกควันครั้งร้ายแรงเมื่อปี ๒๕๔๐ ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอย่างรุนแรง และส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตของประชาชนในมาเลเซีย สิงคโปร์และภาคใต้ของไทย ประเทศในภูมิภาคได้พยายามสร้างกรอบความร่วมมือโดยจัดทำความตกลงอาเซียนเพื่อป้องกันมลพิษจากหมอกควันข้ามแดนระหว่างกันเมื่อปี ๒๕๔๕ อย่างไรก็ตาม อินโดนีเซียยังคงไม่ได้ลงนามความตกลงดังกล่าวจนปัจจุบัน และล่าสุดเมื่อปลายเดือนมิถุนายน ๒๕๕๖ หมอกควันที่เกิดจากเกาะสุมาตราของอินโดนีเซียได้พัดเข้าปกคลุมสิงคโปร์และบางจังหวัดภาคใต้ของไทย ในจังหวัดยะลา ตรัง และสตูล ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก

สำหรับในบริเวณอื่นๆ ไทยประสบกับปัญหาไฟป่าและหมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือ ๙ จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง น่าน แพร่ พะเยา แม่ฮ่องสอน และตาก อันส่งผลกระทบต่อทั้งด้านสุขภาพ การใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนกระทบต่อจังหวัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในภาคเหนือดังกล่าว ซึ่งมีทั้งปัญหาการเผาป่าจากภายในประเทศ และหมอกควันที่ข้ามแดนมาจากประเทศเพื่อนบ้าน

สำหรับแนวโน้มสถานการณ์ภัยพิบัติของภูมิภาค รายงาน Sustainability Report ของ ADB ปี ค.ศ. ๒๐๑๓ ระบุว่า ภัยพิบัติเป็นสิ่งท้าทายที่ยากจะขจัดได้ และบั่นทอนการพัฒนาทั่วทั้งภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ดังจะเห็นได้ว่า ภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกได้มีส่วนใน Gross

^๑ รายงานประเทศไทยจากเว็บไซต์ของ Asian Disaster Reduction Centre

^๒ ข้อมูลจากเว็บไซต์ธนาคารโลก Thailand Country Profile

Domestic Product ของโลกร้อยละ ๒๕ แต่ก็เป็ภูมิภาคที่ก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจโลก ร้อยละ ๔๒ และร้อยละ ๘๕ ของผู้เสียชีวิตจากผลของภัยพิบัติทางธรรมชาติอยู่ในภูมิภาคนี้ นอกจากนี้ ประชากรในภูมิภาคนี้ยังมีความเสี่ยงจะโดนผลกระทบของภัยพิบัติทางธรรมชาติมากกว่า ภูมิภาคแอฟริกาถึง ๔ เท่า และมากกว่าภูมิภาคยุโรปและอเมริกาเหนือถึง ๒๕ เท่า

รายงาน Asia-Pacific Disaster Report ๒๐๑๒ จัดทำโดย ESCAP และ UNISDR ระบุว่า เอเชีย-แปซิฟิกเป็นภูมิภาคที่มีแนวโน้มจะเกิดภัยพิบัติมากที่สุดในโลกและยังถูกรบกวนจากภัยพิบัติมากที่สุดด้วย ดังจะเห็นได้ว่าเมื่อปี ๒๕๕๔ ภัยพิบัติขนาดใหญ่เกิดขึ้นในภูมิภาค โดยเฉพาะเหตุแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในด้านตะวันออกของญี่ปุ่นที่ทำให้เกิดสึนามิ และอุทกภัยในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งสำหรับไทย มหาอุทกภัยเมื่อปี ๒๕๕๔ ได้สร้างความสูญเสียเป็นมูลค่า ๒๙๔ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของมูลค่าความเสียหายจากภัยพิบัติของโลกในแต่ละปี

๓.๒.๒ ภัยพิบัติกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้วิเคราะห์สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปและมีผลต่อการพัฒนาประเทศประการหนึ่งคือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ก่อให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่บ่อยครั้งและทวีความรุนแรง ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพอันจะทำให้การพัฒนาประเทศไม่บรรลุผลตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ และยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่สำคัญประการหนึ่งคือการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับการเตรียมรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ

การสร้างภูมิคุ้มกันและเตรียมความพร้อมในการรองรับและปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและพิบัติภัยธรรมชาติจึงทวีความสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากวิกฤตมหาอุทกภัยที่ไทยเผชิญเมื่อปี ๒๕๕๔ ที่มีผลกระทบอย่างกว้างขวางทางเศรษฐกิจและสังคม

๓.๒.๓ ภัยพิบัติในฐานะสิ่งท้าทายใหม่ต่อการพัฒนา

MDGs มิได้กำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับภัยพิบัติไว้ เนื่องจากภัยพิบัติทางธรรมชาติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเป็นสิ่งท้าทายใหม่ที่เริ่มเห็นชัดเจนมากขึ้นภายหลังจากกำหนด MDGs และบัดนี้ได้กลายเป็นประเด็นสำคัญที่ประชาคมระหว่างประเทศตระหนักว่ามีผลกระทบต่อ การพัฒนาอย่างกว้างขวาง ภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ทำให้เกิดภูมิอากาศแปรปรวนอย่างรุนแรงและมีแนวโน้มจะเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติบ่อยครั้งมากขึ้นและทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น การเพิ่มของจำนวนประชากรและการโยกย้ายถิ่นฐานเข้าเมืองใหญ่ทำให้เกิดความแออัด เกิดความเปราะบางทางเศรษฐกิจและสังคมต่อภัยพิบัติมากขึ้น สหประชาชาติจึงเห็นความสำคัญของการลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยมีการประเมินความเสี่ยงและจัดทำนโยบายการลดความเสี่ยง ตลอดจนระบบการจัดเก็บข้อมูลผลกระทบของภัยพิบัติต่อพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาเสริมสร้างความเข้มแข็งของมาตรการลดภัยพิบัติ

๓.๒.๔ ภัยพิบัติกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผู้นำประเทศต่างๆ ได้เล็งเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ทำให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติที่รุนแรงและมีความถี่บ่อยขึ้นมาก และการเกิดภัยพิบัติแต่ละครั้งทำให้สูญเสียชีวิตและทรัพย์สิน และความก้าวหน้าในการพัฒนาที่ได้สะสมมา ในผลการประชุม Rio+๒๐ จึงได้

เรียกร้องให้มีมาตรการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติและมีมาตรการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในกรณีเกิดภัยพิบัติให้มีขึ้นโดยด่วนในการดำเนินการพัฒนาที่ยั่งยืน และสำหรับคณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ ของเลขาธิการสหประชาชาติได้ตระหนักถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ แม้จะมีได้กำหนดให้การลดความเสี่ยงจากเหตุภัยพิบัติเป็นเป้าหมาย SDG หลัก แต่ก็ระบุไว้ในเป้าหมายรองของเป้าหมายเรื่องการยุติความยากจน ให้กำหนดอัตราของการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและลดการสูญเสียชีวิตจากภัยพิบัติ (Build resilience and reduce deaths from natural disaster by “x” %)

๓.๒.๕ ทำที่ไทยต่อเรื่องภัยพิบัติ

ไทยควรผลักดันให้การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติอยู่ในกรอบการเจรจาภาวะการ พัฒนาของสหประชาชาติภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันจากปัจจัยเสี่ยงจากภัยพิบัติที่มีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงมากขึ้นในภูมิภาค อันจะเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานด้านการพัฒนาภายในประเทศ การสร้างความเชื่อมั่นทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนเป็นประเด็นที่ไทยสามารถแสดงบทบาทนำ และยกสถานภาพบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ ภัยพิบัติมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะต่อภาคการผลิตทาง เกษตรและภาคการผลิตทางอุตสาหกรรม ความเชื่อมั่นของนักลงทุนจากต่างประเทศ และการท่องเที่ยว ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นยังมีมิติของการต่างประเทศ หากประเทศเพื่อนบ้านมีโอกาสถูกกระทบจากภัยพิบัติที่มีความถี่และความรุนแรงสูงขึ้น ก็จะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาของประเทศเหล่านั้น และเป็นภาระต่อไทยในการให้ความช่วยเหลือทางมนุษยธรรมในกรณีภัยพิบัติในระยะยาว อีกทั้งกระทบต่อผลประโยชน์ทางการค้าการลงทุนของไทยในประเทศเหล่านั้นด้วย

อย่างไรก็ตาม ปัญหาหมอกควันข้ามแดนจะเป็นปัญหาเฉพาะสำหรับภูมิภาค เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ปัจจุบันไม่มีกลไกหรือกรอบความร่วมมือว่าด้วยการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันในกรอบสหประชาชาติ และยังไม่ได้เป็นประเด็นร่วมของภูมิภาคต่างๆ จึงยังไม่มี ความสนใจเพียงพอจะยกระดับเป็นวาระการพัฒนา อย่างไรก็ตาม ไทยยังคงจะต้องผลักดันกรอบความร่วมมือในภูมิภาคคือความตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน และคณะทำงานอาเซียน เพื่อแก้ไขปัญหาหมอกควันและหมอกควันข้ามแดนในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ตลอดจนกลไกคณะกรรมการระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม ๕ ประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน อุปสรรคสำคัญคือการที่อินโดนีเซียซึ่งเป็นต้นตอของปัญหาไม่มีเจตนารมณ์ทางการเมืองที่จะร่วมมือกันแก้ไขปัญหา ทำที่ไทยจึงควรสนับสนุนให้เกิดเจตนารมณ์ทางการเมืองในเวทีอาเซียน และประสานทำที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยให้ร่วมกันผลักดันให้ข้อตกลงและกลไกที่มีอยู่ได้รับการนำไปปฏิบัติ อันจะช่วยเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อไทย

๓.๓ การส่งเสริมการเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขอย่างทั่วถึง

๓.๓.๑ สถานการณ์สาธารณสุขของไทย

ภายใต้แผนสวัสดิการด้านสาธารณสุข ทำให้ประชากรไทยมากถึงร้อยละ ๙๙.๕ ได้รับการดูแลสวัสดิการด้านสุขภาพ ไทยประสบความสำเร็จในการดำเนินนโยบายประกันสุขภาพถ้วนหน้า หรือ Universal Health Coverage (UHC) รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุน

อย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นการดำเนินการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่ประสบผลสำเร็จมาก ทำให้ประชากรยากจนสามารถเข้าถึงการรักษาพยาบาล

ประเด็นท้าทายด้านสาธารณสุขของไทยมาจากการที่ไทยมีพรมแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านที่ส่วนใหญ่มีระดับการพัฒนาต่ำกว่า กล่าวคือ เมียนมาร์ สปป. ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย การรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้าเสรี การขยายการค้าบริเวณชายแดน การพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจและการขยายโครงข่ายคมนาคมในภูมิภาค จะมีผลทำให้มีการเดินทางเคลื่อนย้ายของประชากรจากประเทศเหล่านี้เข้า-ออกประเทศไทยตลอดเวลา ประกอบกับพื้นที่ชายแดนยังประสบปัญหาแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองและครอบครัว จึงต้องเฝ้าระวังปัญหาสาธารณสุขชายแดนซึ่งโรคติดต่อบริเวณชายแดนที่สำคัญคือ โรคมาลาเรีย วัณโรค โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ เป็นต้น ตามสถิติของกระทรวงสาธารณสุขเมื่อปี ๒๕๕๒ พบว่า อัตราป่วยด้วยโรคมาลาเรียของไทยสูงสุดอยู่ที่ ๓ จังหวัดชายแดน ตาก แม่ฮ่องสอน หนองคาย นอกจากนี้ ยังมีภาวะดื้อยา ไทยต้องพยายามแก้ไขปัญหาค่าความไม่ครอบคลุมของสถานบริการสาธารณสุข พร้อมทั้งมีการเฝ้าระวังและควบคุมโรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่ไม่ให้แพร่เข้าสู่ฝั่งไทย^๓ ไทยได้จัดทำแผนแม่บทการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสาธารณสุขชายแดน (๒๕๕๕-๒๕๕๙) ซึ่งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้านในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขชายแดน แต่ด้วยข้อจำกัดของขีดความสามารถทางสาธารณสุขของประเทศ เพื่อนบ้านส่วนใหญ่ คาดการณ์ว่า การเคลื่อนย้ายของประชากรที่เพิ่มขึ้นจะส่งผลต่อสถานะสุขภาพของประชากรไทยในพื้นที่ชายแดน และภาระของไทยในการดำเนินงานสาธารณสุขชายแดนมีแนวโน้มจะสูงขึ้นมาก

๓.๓.๒ สาธารณสุขกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๑

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ ได้ประเมินความเสี่ยงคุณภาพชีวิตของประชาชนอันเกิดจากปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ จึงวางแนวทางในการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพอย่างเป็นองค์รวมโดยสร้างเสริมสุขภาพคนไทยพร้อมกับพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้มีคุณภาพอย่างทั่วถึง

รัฐบาลชุดปัจจุบันได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาในด้านสังคมและคุณภาพชีวิตโดยกำหนดนโยบายการพัฒนาสุขภาพของประชาชนโดยการลงทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพการให้บริการทางสาธารณสุข ซึ่งการมีระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าจะมีผลต่อสำเร็จของการดำเนินงานเพื่อให้มีระบบประกันสุขภาพที่ครอบคลุมทุกกลุ่มประชากร ระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้ามีผลอย่างสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมในเรื่องของการเข้าถึงการรักษาพยาบาล และมีผลสนับสนุนนโยบายขจัดความยากจนด้วย โดยครัวเรือนไม่ต้องรับภาระค่ารักษาพยาบาล

๓.๓.๓ การดำเนินงานของไทยต่อเป้าหมาย MDGs ด้านสาธารณสุข

MDGs มีเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพถึง ๓ เป้าหมาย คือ การลดอัตราการตายของเด็ก สุขภาพสตรีมีครรภ์ และโรคเอดส์ มาลาเรียและโรคสำคัญอื่นๆ ซึ่งไทยสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายได้ทั้งหมดแล้ว โดยเฉพาะการยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคเอดส์ แต่ความสำเร็จนี้

^๓ แผนยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาและพัฒนาสาธารณสุขชายแดน พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙

อาจจะไม่ยั่งยืน เนื่องจากอัตราการติดเชื้อเอชไอวียังคงสูงอยู่ และมีความเสี่ยงต่อการระบาดครั้งใหม่สำหรับมาลาเรีย ไทยประสบความสำเร็จในการลดอัตราการตายจากโรคมมาลาเรียลงจนไม่เป็นภัยคุกคามประชากรส่วนใหญ่

อย่างไรก็ตาม การเกิดโรคอุบัติใหม่ในระยะหลัง อาทิ SARS ไข้หวัดนก และไข้หวัดสายพันธุ์อื่นๆ ทำให้หลายประเทศเห็นว่าปัญหาโรคต่างๆ เป็นสิ่งท้าทายต่อการพัฒนาที่สำคัญ ผู้นำประเทศต่างๆ ได้เล็งเห็นความจำเป็นที่วาระการพัฒนาใหม่ของสหประชาชาติจะยังคงต้องรวมประเด็นเรื่องสุขภาพไว้ด้วย และได้ระบุในเอกสารผลการประชุม Rio+๒๐ ว่าสุขภาพเป็นเงื่อนไขประการแรกของการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังตระหนักถึงความสำคัญของแนวคิด Universal Health Coverage นอกจากนี้ คณะผู้ทรงคุณวุฒิฯ ของเลขาธิการสหประชาชาติ ได้เสนอให้เป้าหมายที่ ๔ ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนหรือSDGsเป็นการให้หลักประกันการดำรงชีวิตอย่างมีสุขภาพดี (Ensure Healthy Lives) ซึ่งกำหนดเป้าหมายรองในเรื่องการยุติการสูญเสียชีวิตของทารกและเด็กต่ำกว่า ๕ ปี การเข้าถึงวัคซีนของทุกกลุ่มอายุ การลดอัตราการตายของมารดา การประกันสิทธิและอนามัยทางเพศและเจริญพันธุ์อย่างทั่วถึง ตลอดจนลดภาระของโรคเอดส์ วัณโรค มาเลเรียและโรคเวชศาสตร์เขตร้อน และโรคไม่ติดต่อหลักๆ ด้วย

๓.๓.๔ ทำที่ไทยต่อประเด็นด้านสาธารณสุข

ไทยควรผลักดันประเด็นสาธารณสุขให้เป็นเป้าหมาย SDGs โดยเฉพาะการส่งเสริมนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (universal health coverage) เป็นทำที่ไทยในการเจรจาจัดทำวาระการพัฒนาภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ เพื่อสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้คนเข้าถึงบริการทางสังคมอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง อันจะช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความยากจน นอกจากนี้ ส่งเสริมให้ประเทศต่างๆ มี universal health coverage จะช่วยลดปัจจัยเสี่ยงของไทยในการดำเนินยุทธศาสตร์สร้างความเชื่อมโยงกับภูมิภาค โดยที่องค์การอนามัยโลกเห็นแบบอย่างการดำเนินการของไทยและให้การยอมรับว่ามีประสิทธิภาพ หากสามารถผลักดันให้ประเด็นนโยบายสาธารณสุขในระดับนานาชาติ ก็จะส่งผลให้ประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านของไทยนำไปเป็นนโยบายภายในประเทศ และในระยะยาว การที่ประเทศเพื่อนบ้านมีนโยบายในการดูแลสุขภาพประชาชนแก่ประชากรของตน จะเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดำเนินงานพัฒนาระบบสาธารณสุขบริเวณชายแดนในประเทศเพื่อนบ้าน เป็นผลดีต่อการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคระบาด มิให้แพร่ระบาดเข้าสู่ประเทศไทย จะช่วยลดภาระปัญหาสาธารณสุขชายแดนของไทยได้เป็นอย่างมาก

บทที่ ๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๔.๑ สรุปผลการศึกษา

ในการกำหนดวาระการพัฒนาชุดใหม่ของสหประชาชาติภายหลัง ค.ศ. ๒๐๑๕ ไทยควรกำหนดท่าทีในการเจรจาจัดทำกรอบวาระการพัฒนาใหม่ ดังนี้

๔.๑.๑ ผลักดันการขจัดความยากจนและความเหลื่อมล้ำ ซึ่งไทยยังคงไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการภายในประเทศ เพื่อให้สร้างกระแสหลักของการพัฒนาให้สนับสนุนการแก้ไขปัญหาของไทยและส่งเสริมการลดช่องว่างในการพัฒนาของประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้มีเสถียรภาพทางการเมืองและมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

๔.๑.๒ เสนอให้การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติเป็นวาระการพัฒนาของสหประชาชาติในฐานะที่เป็นสิ่งท้าทายใหม่ที่ MDGs ไม่เคยกล่าวถึงมาก่อน เพื่อลดความเสี่ยงของไทยที่ตกอยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการเกิดภัยพิบัติที่เกิดขึ้นบ่อยในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก และเพื่อให้ประเทศเพื่อนบ้านได้สร้างภูมิคุ้มกัน ลดการสูญเสียชีวิตและป้องกันความเสียหายทางเศรษฐกิจ

๔.๑.๓ สนับสนุนประเด็นการประกันสุขภาพถ้วนหน้า (Universal Health Coverage หรือ UHC) ให้เป็นนโยบายการพัฒนาระหว่างประเทศที่ประเทศอื่นๆ จะนำไปปฏิบัติด้วย อันจะมีผลต่อการเข้าถึงการรักษาพยาบาลของประชาชน เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันโรคระบาดที่อาจมาจากแนวชายแดน และแบ่งเบาภาระงบประมาณสำหรับการดำเนินนโยบายสาธารณสุขชายแดน

๔.๒ ข้อเสนอแนะ

๔.๒.๑ ข้อเสนอแนะทางนโยบาย

จากการวิเคราะห์ประเด็นด้านการพัฒนาที่ไทยควรให้ความสำคัญในการกำหนดวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน พบว่า

๑) ประเด็นการขจัดความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ การลดภัยพิบัติ และหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เป็นประเด็นที่ไทยแสดงบทบาทได้เป็นอย่างดีในเวทีระหว่างประเทศ โดยไทยควรจะหยิบยกประเด็นเหล่านี้ในเวทีทุกระดับ ทั้งในกรอบอาเซียน กรอบภูมิภาคและกรอบสหประชาชาติ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในการเจรจาของไทยในฐานะสมาชิก Open Working Group on Sustainable Development Goals ที่มีการเจรจาอย่างต่อเนื่องที่นครนิวยอร์ก และนำไปเป็นท่าทีไทยสำหรับการประชุม Asia-Pacific Ministerial Dialogue : From MDGs to UN Development Agenda beyond ๒๐๑๕ ที่ไทยจะจัดขึ้นร่วมกับเอสแคปในวันที่ ๒๖-๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖ ที่กรุงเทพฯ

๒) โดยที่ทั้งสามประเด็นเป็นผลประโยชน์หลักของไทย จึงควรกำหนดเป็นประเด็นทางยุทธศาสตร์ที่มีการขับเคลื่อนในเวทีระหว่างประเทศอย่างเป็นระบบ รวมทั้งกำหนดแนวทางการ

ให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่สนับสนุนและส่งเสริมประเด็นทั้งสามก็จะทำให้การดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทยเป็นไปอย่างมีบูรณาการและมีผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนในการตอบสนองนโยบายการพัฒนาประเทศไทย

๓) ไทยควรวางแผนเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทั้งสามร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นเอกภาพ โดยพิจารณากำหนดกลไกการหารือระดับนโยบาย และกำหนดแผนงานเพื่อการขับเคลื่อนในแต่ละประเด็น

๔) สำหรับประเด็นเรื่องไฟฟ้าและหมอกควันที่ไทยเป็นฝ่ายได้รับผลกระทบทั้งด้านสุขภาพและด้านเศรษฐกิจ แม้จะมีโอกาสน้อยที่จะได้รับการยอมรับเป็นวาระการพัฒนาของสหประชาชาติ แต่ไทยควรใช้ประโยชน์จากข้อตกลงและกรอบความร่วมมืออาเซียนที่มีอยู่ เพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในการดำเนินการเพื่อป้องกันและบรรเทาปัญหา และอาจดำเนินการเชิงรุกเพื่อสร้างกรอบความร่วมมือในระดับทวิภาคีในเรื่องดังกล่าวกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเสริมการดำเนินงานของกรอบอาเซียน อาทิ ให้เป็นประเด็นหารือหนึ่งของกรอบ Joint Commission หรือกำหนดสาขาความร่วมมือเพื่อช่วยพัฒนาขีดความสามารถของประเทศต้นเหตุของปัญหา

๔.๒.๒ ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

๑) กรมองค์การระหว่างประเทศควรจัดการหารือกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทั้งสามข้างต้น เพื่อสร้างความเชื่อมโยงระหว่างการดำเนินการภายในประเทศกับการแสดงบทบาททำทีในต่างประเทศ และบูรณาการแผนความร่วมมือระหว่างประเทศกับหน่วยงานหลักให้สอดคล้องกับแผนในระดับนโยบาย

๒) ควรหาแนวร่วมจากประเทศต่างๆ องค์การระหว่างประเทศหรือทบวงการชำนัญพิเศษของสหประชาชาติที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมให้ความสนับสนุนการผลักดันทำที่ไทย ตลอดจนการหาเวทีที่เหมาะสมในการแสดงบทบาทของไทย โดยเตรียมความพร้อมของบุคลากรไทยที่จะเป็นผู้นำการอภิปรายในเวทีระหว่างประเทศในเรื่องที่ไทยประสงค์จะผลักดัน

๓) ควรนำประเด็นทั้งสามไปใช้เสริมสร้างความร่วมมือกับภาคประชาสังคม และภาคธุรกิจเพื่อระดมความสนับสนุนในการผลักดันประเด็นทั้งสามของไทย

บรรณานุกรม

หนังสือ

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา, ๒๕๕๔.

รายงานผลตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๔๗. กรุงเทพฯ:

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และทีมงานองค์การสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย, ๒๕๔๗.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙. กรุงเทพฯ: บริษัท สหมิตร พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด, ๒๕๕๕.

สำนวนนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข. แผนแม่บทการแก้ไขปัญหาและพัฒนางานสาธารณสุขชายแดน พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙. กรุงเทพฯ: ทริปเปิ้ล กราฟฟิค สตูดิโอ, ๒๕๕๔.

A New Global Partnership : Eradicate Poverty and Transform Economies through Sustainable Development, The Report of the High-Level Panel of Eminent Persons on the Post-๒๐๑๕ Development Agenda. New York : United Nations Publications, 2013.

Global Partnership for Development : Thailand's Contribution to Millennium Development Goal ๘. Bangkok : Ministry of Foreign Affairs of Thailand and United Nations Country Team in Thailand, 2005.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

๑๙ แนวทางสู่หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่เป็นธรรมและยั่งยืน. แหล่งข้อมูล <http://kb.hsri.or.th> รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย ๒๕๕๔.

Available: http://social.nesdb.go.th/social/Portals/0/Documents/%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%81%E0%B8%88%E0%B8%99%E0%B8%AF%20%E0%B8%9B%E0%B8%B5%202554%20-25%20%E0%B8%A1%E0%B8%8456_164.pdf

ADB Sustainability Report 2011. Available: <http://www.adb.org/documents/asian-development-bank-sustainability-report-2011>.

Asian Disaster Reduction Centre Information on Disaster Risk Reduction of Thailand. Available: <http://www.adrc.asia/nationinformation.php?NationCode=764&Lang=en&NationNum=09>.

The Asia-Pacific Disaster Report 2012 : Reducing Vulnerability and Exposure to Disasters. Available: <http://www.unescap.org/publications/detail.asp?id=1512>.
United Nations, Millennium Development Goal and beyond 2015. Available: <http://www.un.org/millenniumgoals/beyond2015.shtml>.
World Bank Thailand Country Profile. Available: <http://www.worldbank.org/en/country/thailand/overview>.

เอกสารทางราชการ

ไทยกับการอนุรักษ์ตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ. จัดทำโดยกองกิจการเพื่อการพัฒนา กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ, ๒๕๕๖.
สรุปความก้าวหน้าเบื้องต้นของการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDG). จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๖.
เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหา
มลพิษจากหมอกควันภาคเหนือ ๙ จังหวัด ปี ๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๕๖ ณ ตึก
บัญชาการ ทำเนียบรัฐบาล, ๒๕๕๗.

เอกสารสหประชาชาติ

A/RES ๖๖/๒๘๘, ๑๑ September ๒๐๑๒, Resolution entitled “The Future We Want”

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
คณะผู้ทรงคุณวุฒิระดับสูงของเลขาธิการสหประชาชาติว่าด้วยวาระการพัฒนาภายหลัง
ค.ศ. ๒๐๑๕

**UN SECRETARY-GENERAL'S HIGH-LEVEL PANEL OF EMINENT PERSONS
 ON THE POST-๒๐๑๕ DEVELOPMENT AGENDA**

H.E. Mr. Susilo Bambang Yudhoyono, President of Indonesia Co-Chair

H.E. Ms. Ellen Johnson Sirleaf, President of Liberia Co-Chair

H.E. Mr. David Cameron, Prime Minister of the United Kingdom Co-Chair

Fulbert Gero Amoussouga (Benin)

Mr. Gero Amoussouga heads the Economic Analysis Unit of the President of the Republic of Benin, current chair of the African Union. He is also the Director of the Graduate School of the Faculty of Economics and Management at the University of Abomey, where he specialises in research on African economic development.

Vanessa Petrelli Corrêa (Brazil)

Ms. Petrelli Corrêa is President of Brazil's Institute for Applied Economic Research, a public federal foundation linked to the Secretariat for Strategic Studies of the Presidency of Brazil. The Institute conducts research to support the design and implementation of governmental policies and development programs in Brazil, and is responsible for technical coordination of Brazil's follow-up process for the MDGs.

Yingfan Wang (China)

Mr. Yingfan is a current member of the Secretary-General's MDG Advocacy Group, a group of eminent personalities who have shown outstanding leadership in promoting the implementation of the MDGs. He is a career diplomat. In ๑๙๙๕, he served as Vice-Minister of Foreign Affairs until the year ๒๐๐๐, when he became the Permanent Representative of China to the UN in New York. From ๒๐๐๓ to ๒๐๐๘, he served as Vice-Chairman of the Foreign Affairs Committee of the Chinese National People's Congress.

Maria Angela Holguin (Colombia)

Ms. Holguin is the current Foreign Minister of Colombia. Her career spans two decades of activity in the private and public sectors, including senior positions in

the Office of the President of the Republic, the Ministry of Foreign Affairs and the Office of the Inspector General of the Nation. She previously served as Permanent Representative of Colombia to the United Nations.

Gisela Alonso (Cuba)

Ms. Alonso is the current President of the Cuban Agency of Environment. Ms. Alonso has been an active advocate for the sustainable development of Small Island Developing States.

Jean-Michel Severino (France)

Mr. Severino was the Director General of the French Development Agency. He worked for the French Ministry of Finance and Economy in several capacities, including adviser of the Minister for Development, leader of the Development Ministry's geographical coordination, and Director of the Ministry's Development Programs. In the period ୧୯୯୯ – ୨୦୦୦ he was at the World Bank, first as Director for Central Europe, and then Vice-President for Asia.

Horst Kohler (Germany)

Mr. Kohler is a former President of the Federal Republic of Germany (୨୦୦୫-୨୦୧୦). He previously served as Managing Director of the International Monetary Fund, and President of the European Bank for Reconstruction and Development.

Naoto Kan (Japan)

Mr. Kan is a former Prime Minister of Japan, Minister of Health and Welfare, and Chairman of Japan's Foreign Affairs Committee. He is currently an advisor on renewable energy for Japan's Technical Committee on Renewable Energy. As Prime Minister, Mr. Kan lead Japan's emergency response to the ୨୦୧୧ Great East Japan Earthquake, tsunami and Fukushima Daiichi nuclear accident.

H.M. Queen Rania of Jordan (Jordan)

Queen Rania Al Abdullah is the wife of H.M. King Abdullah of the Hashemite Kingdom of Jordan. An advocate and a humanitarian, Queen Rania serves as an Eminent Advocate for UNICEF and Honorary Chairperson for the United Nations Girls' Education Initiative (UNGEI). The Jordan River Foundation (JRF) is Queen Rania's NGO that focuses on the disadvantaged in Jordan.

Betty Maina (Kenya)

Ms. Maina is the Chief Executive of Kenya's Association of Manufacturers, one of the country's leading business associations with some ၈၀၀ members. Ms. Maina was previously at the Institute of Economic Affairs, the Center for International Private Enterprise, and the Kenya Leadership Institute, among others. She served on Denmark's Africa Commission and currently sits on various boards in the public sector.

Abhijit Banerjee (India)

Mr. Banerjee is currently the Ford Foundation International Professor of Economics at the Massachusetts Institute of Technology. In ၂၀၀၈, he co-founded the Abdul Latif Jameel Poverty Action Lab. Mr. Banerjee is a past president of the Bureau for the Research in the Economic Analysis of Development. His areas of research are development economics and economic theory.

Andris Piebalgs (Latvia)

Mr. Piebalgs is the current Commissioner for Development for the European Commission. He was previously European Commissioner for Energy (၂၀၀၄-၂၀၀၇), Deputy Secretary of State, Ministry of Foreign Affairs of Latvia (၂၀၀၈-၂၀၀၉), Minister of Finance of Latvia (၁၉၉၄-၁၉၉၆) and Minister of Education of Latvia (၁၉၉၀-၁၉၉၈).

Patricia Espinosa (Mexico)

Ms. Espinosa is the current Secretary of Foreign Affairs for Mexico. From June ၂၀၀၅ to ၂၀၀၆, she served as Ambassador to Austria, Slovenia, Slovakia, and Germany, and as Permanent Representative to the International Organizations in Vienna. Previously, she was Director General of Regional Organizations of the Americas at the Secretariat of Foreign Affairs.

Paul Polman (Netherlands)

Mr. Polman is the Chief Executive Officer of Unilever. Prior to joining Unilever, Mr. Polman was Chief Financial Officer of Nestlé S.A.. He serves as President of the Kilimanjaro Blind trust and Chairman of Perkins International Advisory Board. He is also a member of the International Business Council of the World Economic Forum, the Swiss American Chamber of Commerce, and the World Business Council for Sustainable Development.

Ngozi Okonjo-Iweala (Nigeria)

Ms. Okonjo-Iweala is the Minister of Finance for the Federal Republic of Nigeria. Prior to this appointment, she was the Managing Director of World Bank and Foreign Minister of Nigeria. Prior to her ministerial career, Ms. Okonjo-Iweala was Vice-President and Corporate Secretary of the World Bank Group.

Elvira Nabiullina (Russian Federation)

Ms. Nabiullina is currently the Economic Adviser to Russian President, Vladimir Putin. She is a former Minister of Economic Development and Trade and Deputy Minister of Economy.

Graça Machel (South Africa)

Ms. Machel is a current member of The Elders, an independent group of global leaders who work together for peace and human rights which she co-founded with her husband, former President Nelson Mandela of South Africa. She is also a UN independent expert on the impact of armed conflict on children, international advocate for women's and children's rights, former freedom fighter and Education and Culture Minister of Mozambique.

Sung-Hwan Kim (Republic of Korea)

Mr. Kim is the current Minister of Foreign Affairs and Trade for the Republic of Korea. He has held a number of ministerial posts including and senior diplomatic posts representing the Republic of Korea to international organizations, the United States of America, the Russian Federation, Uzbekistan and India.

Gunilla Carlsson (Sweden)

Ms. Carlsson is the current Minister for International Development Cooperation of Sweden. She has held a number of senior posts in the Swedish Government in the areas of foreign affairs, EU affairs and education and is a former member of the European Parliament.

Emilia Pires (Timor-Leste)

Ms. Pires is the Minister of Finance of Timor-Leste. Ms. Pires has a background in development, and senior experience in planning, public finance management, development and aid policies.

Kadir Topbaş (Turkey)

Mr. Topbaş is the current Mayor of Istanbul and President of United Cities and Local Governments, and an expert in urban rehabilitation, social transformation and the management of the urban challenges faced by fast-growing cities.

John Podesta (United States of America)

Mr. Podesta is Chair of the Center for American Progress. He previously served as Co-Chair of the Obama-Biden Transition and as White House Chief of Staff to President William J. Clinton. He served in the president's cabinet and as a principal on the National Security Council.

Tawakel Karman (Yemen)

Ms. Karman is a young Yemeni journalist, human rights activist and politician who was awarded the ၂၀၁၁ Nobel Prize for her role in promoting the “non-violent struggle for the safety of women and for women’s rights to full participation in peace-building work” during the ၂၀၁၁ Yemeni uprising.

Amina J. Mohammed (ex officio)

Ms. Mohammed is the Special Advisor of the Secretary-General on Post-၂၀၁၆ Development Planning.

Terms of Reference for the High-level Panel of Eminent Persons on the Post-၂၀၁၆ Development Agenda

၁. The High-level Panel of Eminent Persons will be convened by the UN Secretary-General to advise him on a bold and at the same time practical development agenda beyond ၂၀၁၆.

၂. The High-level Panel will consist of ၁၅ Eminent Persons, including representatives of governments, the private sector, academia, civil society and youth, with the appropriate geographical and gender balance. Panelists are members in their personal capacity.

၃. The panel should conduct its work on the basis of a rigorous analysis of credible shared evidence. The panel should engage and consult widely with relevant constituencies at national, regional and global levels.

၄. The Special Advisor of the Secretary-General for Post-၂၀၁၆ will be an ex-officio member of the HLP and serve as link to the UN system.

൫. The output of the Panel will be a report to the Secretary-General which will include:

a) Recommendations regarding the vision and shape of a Post-2015 development agenda that will help respond to the global challenges of the 21st century, building on the MDGs and with a view to ending poverty.

b) Key principles for reshaping the global partnership for development and strengthened accountability mechanisms;

c) Recommendations on how to build and sustain broad political consensus on an ambitious yet achievable Post-2015 development agenda around the three dimensions of economic growth, social equality and environmental sustainability; taking into account the particular challenges of countries in conflict and post-conflict situations.

6. To this end, it would be essential for the work of the HLP and of the intergovernmental Working Group on the Sustainable Development Goals (SDGs) to inform each other in order to ensure both processes are mutually reinforcing. The HLP should advise the Secretary-General on how the SDGs relate to the broader Post-2015 development agenda.

൭. To prepare the report, the Panel will take into consideration:

a) The Millennium Declaration, The Outcome Document of Rio+20;

b) The findings of the Report of the Secretary-General's UN Task Team for the preparation of the Post-2015 UN Development Agenda; as well as lessons learned and best practices from the MDGs.

c) The findings of the various national and thematic consultations at regional and national levels which are coordinated by the UNDG as part of the preparations for the Post-2015 Development Agenda;

d) The need to build momentum for a constructive dialogue on the parameters of the Post-2015 Development Agenda, and propose innovative ways for governments, parliaments, civil society organizations, the business sector, academia, local communities to engage continuously in such a dialogue;

e) The ongoing work of the UN Task Team, the Special Advisor to the SG on Post-2015, the report of the Global Sustainability Panel of the Secretary-General and the findings of the Global Sustainable Development Network Initiative; as well as

f) Any other relevant inputs it may deem appropriate.

൮. The HLP will be supported by a dedicated and independent secretariat headed by a senior official (Lead Author of the HLP report). The secretariat will also

be able to draw from the wealth of knowledge and expertise made available to it by the UN system.

୯. The Deputy Secretary-General will oversee, on behalf of the Secretary-General, the Post-୨୦୧୫ process.

୧୦. The Panel will present its report to the Secretary-General in the second quarter of ୨୦୧୩. The report will serve as a key input to the Secretary-General's report to the special event to follow up on efforts made towards achieving the Millennium Development Goals and to discuss the possible contours of the Post-୨୦୧୫ Development Agenda to be organized by the President of the sixty-eighth session of the General Assembly in September ୨୦୧୩.

ภาคผนวก ข
**คณะทำงาน Open Working Group of the General Assembly on Sustainable
Development Goals**

เอกสาร United Nations A/๖๗/L.๔๘/Rev.๑ ที่ได้รับการรับรองโดยสมัชชา
สหประชาชาติ สมัยที่ ๖๗

Agenda item ๒๐ (a)

**Sustainable development: implementation of Agenda ๒๑, the
Programme for the Further Implementation of Agenda ๒๑ and the outcomes of
the World Summit on Sustainable Development and of the United Nations
Conference on Sustainable Development**

**Draft decision submitted by the President of the General Assembly
Open Working Group of the General Assembly on Sustainable Development
Goals**

The General Assembly, recalling its resolution ๖๖/๒๘๘ of ๒๗ July ๒๐๑๒, in
which it endorsed the outcome document of the United Nations Conference on
Sustainable Development, entitled “The future we want”:

(a) Decides to establish the Open Working Group on Sustainable
Development Goals, in accordance with paragraph ๒๔๘ of the outcome document;

(b) Welcomes the membership of the Open Working Group as designated by
the five United Nations regional groups and as listed in the annex to the present
decision.

**Membership of the Open Working Group on Sustainable Development
Goals**

๑. Algeria/Egypt/Morocco/Tunisia
๒. Ghana
๓. Benin
๔. Kenya
๕. United Republic of Tanzania
๖. Congo
๗. Zambia/Zimbabwe
๘. Nauru/Palau/Papua New Guinea
๙. Bhutan/Thailand/Viet Nam
๑๐. India/Pakistan/Sri Lanka
๑๑. China/Indonesia/Kazakhstan

- ୧୧. Cyprus/Singapore/United Arab Emirates
- ୧୩. Bangladesh/Republic of Korea/Saudi Arabia
- ୧୪. Iran (Islamic Republic of)/Japan/Nepal
- ୧୫. Colombia/Guatemala
- ୧୬. Bahamas/Barbados
- ୧୭. Guyana/Haiti/Trinidad and Tobago
- ୧୮. Mexico/Peru
- ୧୯. Brazil/Nicaragua
- ୧୦. Argentina/Bolivia (Plurinational State of) /Ecuador
- ୧୧. Australia/Netherlands/United Kingdom of Great Britain and Northern

Ireland

- ୧୨. Canada/Israel/United States of America
- ୧୩. Denmark/Ireland/Norway
- ୧୪. France/Germany/Switzerland
- ୧୫. Italy/Spain/Turkey
- ୧୬. Hungary
- ୧୭. Belarus/Serbia
- ୧୮. Bulgaria/Croatia
- ୧୯. Montenegro/Slovenia
- ୨୦. Poland/Romania

ประวัติผู้เขียน

อรุณี ศรีภิรมย์ จบการศึกษารัฐศาสตร์บัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเข้ารับราชการที่กระทรวงการต่างประเทศ โดยเริ่มงานที่กองนโยบายและแผน จากนั้น ได้รับทุนรัฐบาลออสเตรเลียไปศึกษาปริญญาโทด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจากมหาวิทยาลัยซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย เมื่อสำเร็จการศึกษา ได้กลับเข้ารับราชการที่กระทรวงการต่างประเทศ มีประสบการณ์การทำงานการทูตวิภาคิจากการปฏิบัติหน้าที่ที่กรมยุโรป และการออกประจำการครั้งแรกที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเบิร์น ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งระหว่างประจำการในสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อปี ๒๕๔๐ ได้จัดทำหนังสือประวัติศาสตร์ “ร้อยปีสยาม-สวิตเซอร์แลนด์” ซึ่งรวบรวมสายสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองประเทศตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อครั้งเสด็จประพาสสวิตเซอร์แลนด์ และได้จัดทำดวงตราไปรษณียากรและบัตรโทรศัพท์ที่ระลึกทั้งในประเทศไทยและประเทศสวิตเซอร์แลนด์ในโอกาสดังกล่าวด้วย

สำหรับประสบการณ์การทำงานการทูตวิภาคิจ เคยปฏิบัติหน้าที่ที่กรมองค์การระหว่างประเทศ และกรมอาเซียน โดยออกประจำการที่คณะผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก และนับเป็นพระกรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ที่ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี องค์หัวหน้าคณะผู้แทนไทย ประทานพระอนุญาตให้ผู้เขียนได้ร่วมคณะผู้แทนไทยสำหรับการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อเดือนมิถุนายน ปี ๒๕๕๕ ที่นครรีโอเดจาเนโร สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล

ปัจจุบัน ผู้เขียนดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองกิจการเพื่อการพัฒนา กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ